

PP 100003424

DO KAŽDÉ RODINY KRAJANSKÉ NOVINY (Fr.Hrabica †)

PUBLISHED FROM JULY 1999

S tručné zprávy.

Pondělí 20. dubna
pokračování na str. 2

Slovo vydavatele:

Lidé se domnívají, že bych já a Noviny měli být nestranné, ale bohužel pravda je jinde, Já nejen, že nejsem nestranný, dokonce jsem i rasista a se mnou i ty Noviny, které vydávám. Nesnáším muslimy, a nemám rád ani Indy a Čiňany, kteří se tu kolem mne jaksi rozmnožují víc, než je zdrávo, takže když chci vlézt do autobusu tak se tam pro Indy a Čiňany už já sám nevejdu a pak musím pěšky. Každý den jich labors přivezou dalších 956 a nikdo ani píp! Islám je agresivní politická doktrína a většina Čiňanů a Indů v případě neštěstí vám nepomůže a podporují komunismus /socialismus. Stejně jako slepec se psem, které muslimský řidič zase nepustí do autobusu, a když si slepec postěžuje, pošlou mu již předem předtiskem omluvu, ale do autobusu ho nepustí. Taky většina komunistů aparátčků a jim podobných národních dělnických socialistů –(nacistů = soukmenovců) mi vadí. I když komáři mi také vadí, ty jsem vzal na milost (protože bez nich a jejich larev by vyhynulo mnoho jiných zvířátek), což se u komunistů, kteří se řídí heslem " kážu vodu piju víno" říct nedá. Těž pedofily a teroristy v jakékoliv formě nerad, i když chápu, že za to nemohou neb jsou geneticky postižení tak jako, když se někdo ožere či zdrojuje a přejede maminku s dítětem, ten to také neudělá schválně. Nejsem mentálně natolik na výši abych mohl odsoudit / posoudit, když pedofilem je chirurg, který má zlaté ruce a dokáže zachránit stovky lidí operací, což jiní, ne tak talentovaní, nedokážou. V poslední době se tady v Austrálii projevil antisemitismus, dokonce s mnoha oběťmi na Bondi pláži, takže jakýkoliv boj proti antisemitismu budu v Novinách podporovat. O většině politikách si nemyslím nic dobrého neb jsou v politice hlavně proto, aby si peníze nahlabali (kupodivu hlavně těm levicovým to jde zvlášť dobře) a nikoliv, aby mi ulehčili život a stáří. Noviny odebírá mimochodem už jen hrstka lidí, takže nevím, jak dlouho je dokážu ze své starobní penze dofinancovat a vydávat. Dnes už Noviny žijí pouze z příspěvků našich odběratelů, jejichž řady se povážlivě zužují, jsou to vlastně jen starší Češi a Slováci, ti, kteří Noviny odebírají dlouhá léta.

Německo krachuje ekonomicky, sociálně a etnicky

Benjamin Kuras 3. února 2026

„Německo už neexistuje, Německo patří nám, muslimům,“ hlásala muslimská mládež na německých vánočních trzích a při plundrování tradičních betlémů,

s občasným bodnutím nebo znásilněním někoho nápadně německého. Video s tímto heslem si nahráli před mešitou v pokrokové multikulturní berlínské čtvrti Kreuzberg. Toto před nacismem převážně židovské, po nacismu kumštýrské a hippické předměstí západního Berlína se dnes rapidě islamizuje a cynici vtípkují, kdy se přejmenuje na Mondschickelberg. Moderátor videa se raduje, že konečně dorazil do „Islámské republiky Německo“. Proces, jemuž islamologové říkají „demografický džihád“, zde běží plnou parou. Jenže Němci jsou národ vynalézavý, a jestli se muslimové těší, jak zdědí všechnen ten německý hospodářský zázrak, který o ně tak štědrě pečuje, čeká je trpké zklamání. Než stihnou Německo převzít, bude dávno po něm. Němci jim je zanechají zbídačené a zadlužené. A snaží se ze všech sil, aby to stihli co nejrychleji. Tak rychle, že mu ekonomové začali přezdívat francouzským slovem „degringolade“ znamenajícím zřícení, čili pád ještě prudší než zhroucení. Tak, že jej ani nestače zpozorovat. Degringoláda postihla téměř všechna větší města v podobě rozpočtových deficitů a zadlužení. Celkový deficit německých měst se v roce 2025 vyšplhal na 30 miliard eur, z předloňských 24. Téměř všechna německá města jsou na pokraji bankrotu, sděluje starosta Essenu, který je zároveň členem federální rozpočtové rady. Samotný essenský deficit činí 132 milionů. Účetnictví Rýnska-Vestfálska prozrazuje, že z celkového počtu jeho 396 obcí má vyrovnaný rozpočet jen 10. Berlínu chybějí 3 miliardy. Deficity tak prudce vzrostly částečně vysokými výdaji, částečně poklesem daní odváděných městům z příjmů občanů, ale hlavně místních firem. Mezi nejpostiženější města patří Stuttgart, jehož automobilky chřadnou a neodvádějí částky, s nimiž město počítalo. Mercedes-

Benz snižuje náklady o 5 miliard a propouští 48 tisíc zaměstnanců. Porsche v roce 2025 propustil jen 1 900, ale plánuje v příštích pár letech snížit celkovou zaměstnanost o 15 procent. Volkswagen zavírá tři závody, snižuje mzdy o 10 procent a propouští tisíce. Kreditní pojišťovna Allianz Trade zaznamenává a předpovídá masivní firemní insolvence a bankroty. Rekordní počty bankrotů přinesl už rok 2024 a rok 2025 je ještě o 11 procent zvýšil, na 24 400. Propouštění hrozí 210 tisícům zaměstnanců. „Německo je ve vážné hospodářské krizi, která je převážně domácího původu,“ oznámila federální asociace německého průmyslu BDI. Podobně strádají textilky a pivovary, jejich prodej klesl za rok o 7 procent. Celkové objednávky průmyslových produktů klesly během léta z měsíce na měsíc o 5,8 procent. „Německo vystřídal Itálii v roli chorého muže Evropy“, komentoval to ředitel italské státní banky, se zřetelnou špetkou škodolibosti. Leckoho by napadla otázka, zda by německá vláda neměla bleskurychle přemýšlet, kde nějakou miliardu eur získat a kde nějakou ušetřit, a nechat všeho ostatního. Jenže to by nebyla německá ukázněnost, poslušnost vládnoucí ideologii a rozjetá setrvačnost. A tak místo toho uzákonila konopí a „seburčení“. Obě zhruba před rokem. Tím prvním způsobila psychiatry potvrzený 40% nárůst psychických poruch. Tím druhým hrozí pepnými pokutami až 10 tisíc eur za nerespektování něčí uznané změny pohlaví, i je-li provedena jen jednoduchým prohlášením na obecním úřadě bez dřívějších dlouhých tahanic soudních a psychologických. Legální věk pro změnu je 14. Za ten rok od vydání zákona si registraci pohlaví změnilo 22 tisíc osob. Asi 3 tisíce z nich prošlo chirurgickou operací, soudě podle poslední dostupné statistiky z roku 2023. Dekriminalizace konopí mírně snížila počet zaznamenaných trestných činů v roce 2024 podle údajů policie na pouhých 6 milionů. Z těch Syřané páchají jedenáctkrát, Afghánci desetkrát víc než Němci. Zvýšil se však počet činů násilných na něco přes 217 tisíc, z toho 13 329 bylo sexuálních napadení, nárůst o téměř deset procent. V roce 2025 se odhaduje další růst, jak se rozmohlo znásilňování žen ve vlacích. To ministryně vnitra ze strany Zelených navrhuje řešit geniálně zavedením výlučně ženských vagonů. (Že to budou násilníci moci snadno řešit tím, že se zákonně označí za ženy, ji nenapadá).

Sexuální útoky páchají z 59 procent cizinci, jichž je 15 procent populace. To by znamenalo 41 procent páchaných Němci. Nebývalé, nebýt toho, že nevíme, kolik z těch jsou němečtí občané jiného původu. Takže dejme zločincům pauzu a vraťme se k penězům, přesněji k oněm výdajům působícím všechny ty deficity. Z těch berlínských tří miliard, 883 miliony (trojnásobek roku 2020) vznikly jen ubytováním migrantů, jichž je tu stále na městské útraty 37 tisíc, sděluje Die Welt. Nových přibývá přes 10 tisíc ročně. Další ubytovny se stavějí. Tyto výdaje se rušit neplánují, převede se to z rozpočtů univerzit, kultury, dopravy a komunálních služeb, domnívá se berlínská městská správa. Podobnou péči věnuje migrantům Hamburg, který pro ně staví luxusní rezidenční komplexy za 41 milionů. Za 6 milionů staví Bavorsko luxusní bydlení pro migranty u turisticky populárního jezera Starnberg. A desítky dalších, v dalších městech. Celostátně se na sociální zabezpečení (prezdívané „peníze občanů“) v rozpočtu na 2025 přidělilo 36 miliard, ale utratilo se o 10 miliard víc. Z téměř tří milionů osob pobírajících podporu jsou polovina cizinci. Celkové roční výdaje na podporu imigrace činí 50 miliard. Připravte se na několik let strádání, oznamuje Němcům ministr financí. Bude nám chybět 60 miliard. Říká občanům v roce, kdy 2 tisíce německých bezdomovců pospávají na ulicích jen Hamburku, o dalších městech nemluvě. A kdy ceny bydlení se vymykají i pracujícím rodinám. A to jsme ještě zapomněli na těch 19 miliard Ukrajině a zvýšený rozpočet na armádu, která plánuje navýšit mančaft o 80 tisíc. To vše už bude muset jít na dluh. Do toho kancléř Merz už tak dost deprimovaným Němcům sděluje, že přestal existovat „normativní Západ“ a že na Německo se hrou „nebývalé výzvy“. Škodolibce to svádí k pokrčení rameny, že Němce dohnala jejich karma. Poprvé na vlastní kůži zažívají, čím tolikrát v dějinách obšťastňovali své sousedy. Jaké to je být okupován někým, kdo vás přišel okrást, terorizovat, zotročovat, znásilňovat, masakrovat a brát vám vaši identitu. Jenže s krachujícím Německem hrozí stejná degringoláda celému jeho okolí, jak si jeho muslimové začnou zpívat obdobu populární písně hitlerjugendské „dnes nám patří Německo, zítra celý svět.“ A přidají si k tomu merkelovské „my to zvládnem.“

Pondělí 21. dubna

Trump pokládá prodloužení příměří za nepravděpodobné
Japonsko zasáhlo zemětřesení
Bulharské parlamentní volby vyhrál bývalý prezident
Rumen Radev zvaný „malý Orbán“
Orbán nadále hrozí další blokací půjčky Ukrajině
Velryba na severu Německa je snad už ve volném moři
Babiš tvrdí, že vláda nechce zničit veřejnoprávní média a
setká se s ředitelem ČT
Česko vyslovilo protest proti ruským hrozbám českým
firmám
Mezi studenty se šíří výzva k protestu vůči návrhu
zákona o ČT a ČRo
Ministr Macinka se chystá do Saúdské Arábie
U nás dopoledne hezky, pak začalo drobně, ale
soustavně pršet

Úterý 22. dubna

Zelenský oznámil, že ropovod Družba je už opravený
Kallasová čeká příznivý obrát ohledně půjčky Ukrajině
Trump slíbil skvělou dohodu s Íránem
Velryba Timmy opět uvázla na mělčině
Miloš Vystrčil poletí na Tchajwan linkovým letadlem
Andrej Babiš vyvrátil zprávy, že se chystá do Číny
Parlamentní spor o radních ČT se protáhne do noci
Ministerstvo obrany investuje 350 milionů do dronů
U nás aprílové, docela chladné počasí

Středa 23. dubna

V Münsteru vznikne islámská teologická fakulta
Začalo napouštění ropovodu Družba, opraveného
volbami v Maďarsku
Írán zabavil dvě lodě, na třetí střílel
Pokračují pokusy o záchranu velryby
V Praze a dalších městech protestovali studenti proti
změnám financování ČT a ČRo
Ministr Klempíř potvrdil, že vláda návrh zákona o médiích
nestáhne A ČT a ČRo jsou ve stávkové pohotovosti
Okamura poletí ve státním zájmu do Turecka
U nás slunečný, poněkud chladný den

Čtvrtek 24. dubna

Antisemitický americký rapper Kanye West vystoupí
v Chuchli A Na Kypru začal neformální summit EU
Putin rozhodl, že se bude v Rusku vypínat internet
Američané budou střílet na íránské lodě kladoucí miny
Ukrajina dostane půjčku 90 mld eur od EU
Studenti včera demonstrovali za zachování placení
poplatků, které oni sami neplatí, ve prospěch televizního
kanálu, který většina z nich nesleduje. Ale podle nich by
jejím zrušením byla ohrožena demokracie. J.Rajchl
Babiš odmítá návrh unijního rozpočtu na dalších 7 let
Veterináři zakázali prodej 44 kojeneckých výživ
Sněmovna souhlasí, aby naši a slovenští záchranáři
spolupracovali
U nás krásný slunečný den, hodně foukalo

Pátek 25. dubna

V USA uvažují o federálních popravách popravčí četou
Americký ministr obrany Hegseth prohlásil, že o
Hormuzský průliv se má postarat Evropa
Britský princ Harry je na Ukrajině
Čína uvalila sankce na některé české firmy
Prezident Pavel výslovně odmítl, že je lídrem opozice
Jan Grolich se stal předsedou strany lidové
Sněmovna přehlasovala senát a zákon o regulaci
pohonných hmot bude platit
STAN navrhuje odvolat Filipa Turka z postu vládního
zmocněnce
U nás slunečný, trochu chladný a větrný den

Víkend 26. – 27. dubna

V blízkosti Donalda Trumpa se střílelo
Netanjahu nařídil další útok na Hizballáh
Trump zrušil chystané jednání s Íránem
Před 40 lety sovětskyje učonnyje odpálili jaderku v
Černobylu
Ministr Klempíř v televizi hájil svůj návrh mediálního
zákona A Filip Turek se omluvil úředníkům MŽP,
že je nazval parazity
Další podezřelý z útoku v Pardubicích je ve vazbě
Stanislav Příbyl se stal pražským arcibiskupem
U nás slunečný, byť chladný víkend

Pondělí 28. dubna

Střelec z galavečera je obviněn z pokusu o atentát na
Trumpa A Írán má nový návrh na ukončení války
Provoz v Hormuzském průlivu je nulový
Slovensku klesl rating
ČR bude brát dvě miliardy kubíků plynu z Ázerbájdžánu
Vláda bude nadále diktovat maže z prodeje nafty
Richard Hodula se stal ředitelem České pošty
Záchranáři se pokusí uvázlou velrybu naložit na člun
U nás krásný slunečný den, mělo by sprchnout, je sucho

Úterý 29. dubna

Britský král Karel III. je na návštěvě v USA
Orbán nabídl rezignaci v čele Fideszu
500 lidí protestovalo v Brně proti sjezdu sudetských
Němců A Zelenský kritizuje Izrael že přijímá Rusy
ukradené ukrajinské obilí
Němci se pokoušejí zachránit velrybu speciálním člunem
Mediální výbor sněmovny vyzval Klempíře aby stáhl
návrh o ČT a ČRo A Na plzeňské Slavnosti svobody
se chystá 101letý americký veterán
Nátlakové organizace Duha a Greenpace obviňují
elektrárnu Počerady ze znečišťování
U nás krásné slunečné počasí

Středa 9. dubna

Evropská komise žaluje ČR a Maďarsko
V centru Benátek má být mešita
Andrej Babiš je na misi v Uzbekistánu
Senátní výbor chce větší přísnost na ruské diplomaty
Ministr Zúna jednal s prezidentem Pavlem o kandidátech
na náčelníka genštábu A Cimický byl nepravomocně
odsouzen na pět let do vězení
Výzkum: největší důvěru má Petr Pavel, vládě a
sněmovně lidé převážně nedůvěřují
U nás krásný slunečný den, chladno

Čtvrtek 30. dubna

Izrael zastavil další flotilu propalestinských aktivistů
Německý kancléř Merz se snaží žehlit rozmlísku
s Trumpem A Izrael zasáhl proti flotile plující
do Gazy na pomoc teroristům, zadržel asi 175 lidí
USA zvažují stažení části posádky z Německa
Ministryně pro místní rozvoj Mrázková neodstoupí kvůli
skandálu se svým bytem A Policie se už nebude
zabývat Macinkovou zprávou poradci prezidenta
Prezidentův poradce Lebeda hrozí kompetenční žalobou
Počet obětí dopravy v ČR opět klesl
U nás pokračuje slunečné chladné počasí

Pátek 1. května

Svátek práce všeobecně a mezinárodně ignorován.
Trump uvalil na Evropu další cla
Rusko vyslalo v dubnu rekordní počet dronů
Člun s velrybou je už na volném moři
Inflace v eurozóně stoupla na 3%
Babiš se v Arménii potká se Zelenským
Špidla zakládá novou sociální demokracii
V Praze bylo několik demonstrací
Protože nepršelo, je sucho

Víkend 2. května – 3. května

Polský premiér Tusk varuje před hrozbou rozpadu
aliance A USA zpřísnily sankce proti Kubě
Fico a Zelenský se pozvali k návštěvě
Americký kontingent v Německu klesne o 5000 vojáků
V Českém Švýcarsku opět hoří lesy kýmsi zapálené.
Babiš se potkal se Zelenským
Ministr zahraničí Macinka urazil v televizi prezidenta
Plzeňských Slavností svobody si užívají dva století
američtí veteráni
U nás slunečné svátky, neděle dokonce byla teplá

**Skutečný důvod Vystrčilovy cesty?
Sabotovat české zájmy.**

Radim Panenka PL 20.4.2026 - Martin Pecina má
jasno. **Fialova vláda záměrně škodila českému
byznysu v zahraničí.** V rozhovoru pro
ParlamentníListy.cz to otevřeně říká bývalý
politik a dnes významný český exportér Martin
Pecina. „Diplomaté měli instrukce, aby nám
škodili. Ta vláda sloužila cizím zájmům. Dnes už
se situace změnila,“ svědčí. A přidává návrh, jak
český export významně podpořit.

Politická Danuše Nerudová v pořadu Partie
Terezie Tománkové, udělala návrh na zdanění
rafinérií. Jenže to má háček, Česko žádné
rafinerie nevlastní. Na FB ji nazývají Blbuše
místo Danuše.

*Dědeček s babičku stojí po smrti v nebi na
krásné pláži. Všude kolem jsou šťastní a veselí
lidé, nikdo nemá žádné starosti, prostě jsou v ráji.
Najednou se dědeček napřáhne a babičce vlepí
takovou facku, že málem upadne.
Babička se udiveně zeptá: „Dědku pitomej, co to
děláš, vždyť jsme v ráji!“*

*„Jo, ale kdybys nás necpala pořád tou tvou blbou
zdravou výživou, mohli jsme tu být už dávno!“*

**Vražda domorodé dívky v Austrálii
rozpoutala peklo. Dav zlynčoval
podezřelého a obklíčil nemocnici**

ČTK - 1.května 2026 - Vražda pětileté domorodé
dívky v centrální části Austrálie vyvolala rozsáhlé
a násilné protesty místní komunity, která
se dožaduje odplaty. Stovky Aboriginců,
respektive Australců, jak se domorodí Australané
označují, se střetly s policisty a záchranáři,
když se dav pokoušel vrhnout do nemocnice
k podezřelému, kterého předtím místní zbili
do bezvědomí. Policie, političtí představitelé
regionu, australský premiér Anthony Albanese
i rodina dívky vyzývají ke klidu.

Případ se stal v Severním teritoriu v domorodém
táboře u města Alice Springs, které leží ve střední
části Austrálie. Dívka, kterou její rodina nazývá
Kumanjaji Little Baby, byla
pohřešována od sobotního pozdního večera, kdy
šla spát. Její tělo se po velkém pátrání našlo
ve čtvrtek v buši.

Za podezřelého policie označila 47letého
Jeffersona Lewise, který byl v minulosti
odsouzen za fyzické napadení a nedávno opustil
věznic. Policie uvedla, že se muž ve čtvrtek
večer sám přihlásil v takzvaném městském táboře
– neformální osadě domorodých obyvatel
na okraji města, kde se obyvatelé rozhodli sami si
vymoci spravedlnost. Muž, kterého místní zbili
do bezvědomí, skončil v nemocnici, ale jeho
zranění nebyla vážná, takže ho policie letecky
dopravila do vazby v severoaustralském Darwinu,
který je metropolí Severního teritoria.
Mezitím se ale zhruba 400 domorodců
shromáždilo u nemocnice v Alice Springs, kde
lékaři Lewise ošetřovali. Na záběrech
odvysílaných televizí ABC volá dav po odplatě.
To podle Reuters v domorodém podání znamená
fyzické potrestání. Lidé, kteří se snažili
do nemocnice proniknout, útočili na policisty
i zdravotníky, házeli kameny a další předměty,
zapalovali ohně a poničili několik policejních
a hasičských vozů a také sanitek. Policie
k rozeznání davu použila slzný plyn.
Místní úřady se s pomocí rodiny snaží situaci
uklidnit a do oblasti míří z Darwinu policejní
posily. V místě úřady zakázaly prodej alkoholu.
Australské úřady uvádějí, že domorodí obyvatelé,
pokud pijí alkohol, jsou často náchylní
konzumovat ho v nebezpečném či rizikovém
množství.
Austrálie má 27 milionů obyvatel, z nichž podle
Reuters 3,8 procenta tvoří domorodci.
V Severním teritoriu jejich podíl činí zhruba 30
procent.

„Mami, koupíš mi zmrzlinu?“

„Zlato, jen proto, že žiju s tvým otcem, mi ještě
nemusíš říkat mami.“

„A jak ti mám tedy říkat?“

„Normálně, Karle.“

Kriminalista Robert Remiáš

Vladimír Nevlud

Je to tridsať rokov. Tridsať rokov ticha, tieňov a nevy povedaných pravd. Tridsať rokov od chvíle, keď výbuch na bratislavskej križovatke roztrhal nielen automobil značky BMW, ale aj dôveru verejnosti v spravodlivosť a samotnú podstatu demokracie.

29. apríla 1996 zahynul pri výbuchu na križovatke ulíc Karloveská, Botanická a Devínska cesta v Bratislave 25-ročný bývalý kriminalista Robert Remiáš. Nezomrel okamžite. Podľahol šoku a rozsiahlym popáleninám. Mladý muž, ktorý mal celý život pred sebou. Mladý muž, ktorý sa ocitol v nebezpečnej blízkosti veľkej politiky, tajných služieb a štátnej moci.

Jeho príbeh nezačína v Bratislave. Začína v škole pohraničnej stráže v Holešove. Práve tam vzniklo priateľstvo, ktoré malo neskôr zásadným spôsobom ovplyvniť slovenské dejiny. Robert Remiáš sa tu zblížil s Oskarom Fegyveresom. Jeden odišiel podnikat', druhý zamieril do štruktúr Slovenskej informačnej služby.

Potom prišiel moment, ktorý všetko zmenil.

Oskar Fegyveres sa stal kľúčovým svedkom v jednej z najtemnejších kapitol súčasných slovenských dejín, únosu Michala Kováča mladšieho, syna vtedajšieho prezidenta Michala Kováča. Vo svojej výpovedi uviedol, že na únose sa podieľala Slovenská informačná služba.

Týmto momentom sa stal nepohodlným.

Strach nebyl abstraktný. Byl skutočný. A práve tehdy pomohl Robert Remiáš svému příteli uprchnout do zahraničí. Pomohl mu prežiť. Zůstal s ním v kontakte. A tím možná podepsal vlastní rozsudek smrti.

Podle svědectví byl Robert Remiáš sledován. Mluvil o obavách o svůj život. Cítil, že se kolem něj stahuje kruh. A pak přišel výbuch.

Následovalo období, které dodnes vyvolává otázky o fungování státu a o hranicích politické moci. Po skončení funkčního období prezidenta Michala Kováče udělil premiér a zastupující prezident Vladimír Mečiar 3. března 1998 amnestie. Ty se týkaly nejen únosu Michala Kováče mladšího, ale i vraždy Roberta Remiáše.

Jedním podpisem se vyšetřování zastavilo. Jedním rozhodnutím se pravda uzavřela do šuplíku.

Po konci Mečiarovy éry se vyšetřování znovu otevřelo. Naděje se vrátila. Veřejnost začala znovu věřit, že spravedlnost může být dosažena. Jenže čas běžel. Roky ubíhaly.

Teprve v dubnu 2017, po obrovském tlaku veřejnosti, parlament amnestie zrušil. Bylo to vítězství demokracie. Nebo se to tak alespoň zdálo.

Uplynulo devět let od jejich zrušení. Třicet let od smrti Roberta Remiáše. A přesto...

Nikdo nebyl potrestán. Nikdo nebyl pravomocně odsouzen. Nikdo nenesl odpovědnost.

Zůstává jen ticho. Zůstávají otázky. Zůstává pocit, že někde na vrcholu politiky, ve stínech tajných služeb a v zákulisí moci zůstala pravda pohřbená.

Smrt mladého muže se tak stala symbolem. Symbolem doby, kdy se moc střetla se spravedlností. A spravedlnost ustoupila.

Tridsať rokov je dlhá doba. Dost' dlhá na to, aby sa to vyšetrovalo. Dost' dlhá na to, aby boli vinníci potrestaní. Dost' dlhá na to, aby demokracia naplnila svoj zmysel.

A napriek tomu stále čakáme...

Čo si myslíte, dočkáme sa niekedy úplného objasnenia skutku, potrestania vinníkov a skutočného naplnenia podstaty demokracie?

Dopis ze Slovenska.

Soňa Gyarfašová

Nemyslela som si, že okrem svojej výpovede budem riešiť počas týchto dní aj diskreditačnú kampaň. Je to trochu ako vystrihnuté z časov minulých, z istej nemenovanej príručky.

Je mi vlastne veľmi nepríjemné a zdá sa mi aj zbytočné reagovať, ale kolegovia si myslia, že by som mala. Hoci ja som presvedčená, že o človeku hovoria viac činy ako slová.

Namiesto veľkonočného pozdravu

Programový riaditeľ Slovenského rozhlasu, ktorý mi dvakrát nedokázal odpovedať ani na mail a po svojom nástupe nenašiel odvahu sa ani raz stretnúť, mi po mojom odchode po 16 rokoch odkázal jedinú - aby som vrátila rozhlasovú techniku.

Teraz cestou zo stretnutia som sa dozvedela, že o mne napísal status, hoci ma nemenuje. Som iba "medializovaná redaktorka historických relácií"

Nuž, toto je asi kresťanská láska a úcta k inému človeku v praxi.

V zakonšpirovanom svete pisateľa musí byť človek miláčikom liberálnych a progresívnych médií. Asi by bolo ťažké pochopiť, že sú tu ľudia, ktorí si vážia niečiu prácu.

A diváci a poslucháči v nej možno vidia zmysel, a preto sa ozvú.

Hoci on ju verejne zhadzuje.

Milý Peter, ono je to tak, že niekto je moderátor prúdového vysielania, volá si do štúdia hostí a má samozrejme viac odvysielaných hodín, ako niekto, kto chodí do terénu.

To, čo kto z nás robil, nastavila samotná inštitúcia. Aj ako často sa vysielajú jeho relácie.

Viem, že si podobnú prácu nikdy nerobil, ale práca s pamätníkmi si vyžaduje často niekoľko stretnutí a doštudovanie archívov, predchádzajúci strih, mix a podobne.

Nemala som nikdy produkčnú ani hudobného dramaturga, túto prácu sme robili len dvaja. Ja a náš skvelý technik Paľko Prelovský.

Príprava umeleckej relácie je iné ako živé vysielanie. Mimochodom, aj iní ľudia, ktorí robia podobné umelecké relácie, mali podobnú frekvenciu vysielania ako ja.

Inak hodina vysielania za dva týždne je ďalšie klamstvo, k tomu ani nemusím písať, máme svojich pravidelných poslucháčov.

Iste, občas sa dali aj reprízy, ktoré sme vždy aktualizovali - keď bolo 10. výročie úmrtia Antona Srholca, keď Ján Repta získal najvyššie štátne vyznamenanie, keď zomrel Otto Šimko.

Pre to robíme tie relácie, aby sa neodvysielali iba jedenkrát, ale aj vtedy, keď je príležitosť a možnosť si týchto ľudí pripomenúť.

A je pre mňa neuveriteľné, že toto musím vysvetľovať niekomu, kto stojí na čele rozhlasu.

V čase, ktorý sme získali, sme vždy pracovali na ďalších príbehoch.

Odjakživa som sa snažila rozhlasové a televízne veci prepojiť. Sme jedna inštitúcia a keby tu bol niekto, kto má víziu, vymyslí vďaka tomu prepojeniu priekopnícke veci. Mám sa ospravedlňovať, že som sa snažila vytvoriť niečo

hodnotné na oboch poliach, keď sme jedna inštitúcia?

Možno Tvoj svet je o peniazoch - najmä keď vidím, čo a ako dnes robíš.

Môj svet je o príbehoch ľudí, ku ktorým máme dlh. A ktoré som chcela spracovať na oboch frontoch, a preto som sa snažila prepojiť obe formy.

Mala som kedysi aj osvietených šéfov, ktorí tomu rozumeli. A každý, kto ma pozná, vie že aj o vzťahoch.

Teraz Tvoje tvrdenie o nejakej externej spolupráci - Snažíš sa spätne účelovo obhájiť neobhájiteľné - zbavenie sa nepohodlných ľudí.

O rozšírení cyklu na ďalších päť dokumentov som hovorila v čase, keď sme ešte v rtvs pracovali a vyzeralo to, že sa môže niečo zvrátiť.

Teraz sa tým zakrývate a hasíte škody, ktoré ste spôsobili.

Podobne ako tými klamstvami o externej spolupráci, ktorú si mi neponúkol.

Vo Vašom myšlienkovom svete nie je asi možné to, že niekto má hrdosť a nevie si predstaviť, že by ďalej vôbec uvažoval o fungovaní v inštitúcii, ktorá sa pri storočnici rozhlasu takto lúči so svojimi tvorcami.

Mne naozaj pripomína praktiky dávno minulé.

Koľkým z tých ľudí, ktorí odišli, si sa aspoň poďakoval?

Chartista Tibor Novotka mi nedávno napísal, že sa nám stala zaujímavá vec - ako keď človek čítal knihu, ktorá ho vtiahne do deja a stane sa jej súčasťou. "Mapovala si príbehy odporu a teraz to zažívaš"

Vďaka tomu, čo sa teraz deje, viem možno lepšie pochopiť, kto a akí boli ľudia na tej druhej strane.

Pamätáš sa na Osmičkové pyramídy?

K osmičkovým rokom v roku 2018 som vtedy vymyslela verejné podujatia - všetko bez honoráru a vo voľnom čase - od produkcie, dramaturgie, inštalácie výstav, moderovania s Pištom.

Pamätníci ako generál Píka, pán Tomík, Tvarožek či iní prišli kvôli našim vzťahom, ktoré sme spolu mali. Pre mňa to boli hodiny, ktoré som s nimi strávila, tie vzťahy sa nebudujú na jednom stretnutí.

Preto si vyprosujem štýl, akým o mne píšeš.

Na to ostatné sa ani neoplatí reagovať. Myslím si, že za každého z nás hovorí naša práca aj pôsobenie.

A každý si môže utvoriť názor sám.

Tým je to celé pre mňa uzavreté.

Poslanci začali deň návrhom k voľbe zo zahraničia.

TASR - 27.04.2026 V predstavaní novely zákona o podmienkach výkonu volebného práva pokračuje podpredseda parlamentu Tibor Gašpar (Smer-SD). Svoje vystúpenie s úvodným slovom začal ešte v piatok, no nedokončil ho.

V predstavaní novely zákona o podmienkach výkonu volebného práva pokračuje podpredseda parlamentu Tibor Gašpar (Smer-SD). Svoje vystúpenie s úvodným slovom začal ešte v piatok, no nedokončil ho.

Počas neho totiž došlo k vykázaní šéfkly klubu opozičného PS Zuzany Mesterovej. Vykázal ju predsedajúci Andrej Danko (SNS). Poukázal pri tom na to, že mala porušiť rokovací poriadok.

Bylo to jinak.

Eduard Stehlík

Vždy, když někdo hovoří o Čechách jako o národě zbabělců a kolaborantů, jehož armáda nikdy nebojovala, vybaví se mi tato fotografie. Jde o snímek absolventů pražské Válečné školy (ročníku 1925 „T. G. Masaryka“), pořízený při příležitosti jejich setkání deset let po ukončení náročného studia. Je na ní šestnáct mužů s naprosto rozdílnými osudy. Sedm z nich však má jedno společné. Za 2. světové války se zapojili do protinacistického odboje a za svobodu naší republiky zaplatili svými životy.

V první řadě je jako druhý zleva Josef Dvořák, zastřelený 1. října 1941 na popravišti v Praze-Ruzyni, hned vedle něj (jako třetí) Václav Volf, jenž byl sťat gilotinou 24. listopadu 1942 v Berlíně-Plötzensee, jako šestý sedí František Mašek, jenž podlehl následkům týrání 20. listopadu 1943 v káznici Brieg u Vratislavi a jako poslední Rudolf Feistmantl. I jeho život ukončila 8. dubna 1943 sekyra v Plötzensee.

Obdobné je i to i v řadě druhé. Jako druhý zleva je na snímku zachycen František Chládek. Přestože byl vážně nemocný, zapojil se v květnu 1945 do Pražského povstání, stavěl barikády a organizoval jejich obranu. Ihned po osvobození musel být hospitalizován s těžkým zápallem plic. Zemřel 14. srpna 1945 v nemocnici v Praze-Libni. Jako čtvrtý stojí František Pohunek. Zastřelen byl společně s Josefem Dvořákem 1. října 1941 v jízdárně ruzyňských kasáren. A konečně po jeho levici, přímo uprostřed druhé řady, stojí Josef Kohoutek, jemuž jsem věnoval svůj včerejší příspěvek. I jeho životní pouť skončila 19. srpna 1942 pod berlínskou gilotinou.

To jsou ti velitelé prý nikdy nebojující armády...

Waldemar Matuška

Když se po potupném sezení na takzvané fizlárně vrátil k manželce do auta, byl znechucený. Pro udavače zpívat nechci, šlo mu hlavou. A tehdy se v ní také pozvolna začala rodit myšlenka odchodu za hranice. Znamenalo by to však v pětapadesáti začínat úplně od nuly. Přesto se rozhodl to risknout.

V Petřské čtvrti prožil pravé klukovské dětství plné lumpáren a průsvihů. S partou sváděli největší bitvy s kluky z Letné a pak z Františku, který se v knihách Jaroslava Foglara proměnil v

legendární Stínadla. Nejčastějším bojištěm byl starý řetězový most navazující na Revoluční třídu. Jeho povrch tvořily dřevěné dlaždice, kterými se party kluků nejčastěji mlátily.

Hvězdou se stával postupně. Kolegové po letech vzpomínali, že zprvu působil skoro jako bezdomovec. Měl jen dvoje šaty, které neustále střídal, a neměl kde složit hlavu. Na tři čtvrtě roku se jeho útočištěm stal divadelní sál ve Smečkách, kde nocoval pod jevištěm a přikrýval se oponou.

Zatímco Gott byl celoživotní dřič, bouřlivák Matuška vřdycky všechno házel do humoru. A tak si mohl klidně při přebírání dalšího stříbrného slavíka troufnout zlatému mistrovi špitnout do ucha: „Vidíš to, ty děláš všechno možný a jsi první. Já dělám hovno a jsem druhý.“

Když za ním jednou po koncertě přišla slušně působící studentka a na rovinu se ho zeptala, kolik by musela zaplatit, aby se s ní vyspal, stroze prý odvětil: „Jděte do prdele.“

Po dalším kole výslechů v souvislosti s „černobylským žertíkem“ odjeli manželé Matuškoví vystupovat do USA a pobyt si prodloužili o dovolenou na Floridě. Teprve tam se prý definitivně rozhodli, že se do totalitního Československa už nevrátí. (...) Matuškův hlas následně zmizel i z oblíbených seriálů, ke kterým nazpíval ústřední písně, třeba z legendárních Chalupářů.

Angličtina mu nikdy moc nešla, a tak se musel spolehnout na češtinu a krajanské spolky. Byla to trefa, první koncertní šňůry zajistily Matuškovým trvalou existenci v nové zemi. Usadili se na Floridě. Své rozhodnutí Waldemar Matuška příliš nevysvětloval, raději s humorem říkal: „Jestli má mít Waldemar junior rudého bratra, tak ať je to radši indián.“

Willi Leimer, muž dvou tváří:

Petr Jílek.

Tento důstojník NKVD, ale současně SS i Gestapa za války účinně pronásledoval náš odboj, zejména pak parašutisty z Anglie.

Narodil 25. července 1912 v Nuwied am Rhein. Původně byl stavebním inženýrem. V Německu se záhy stal členem NSDAP a brzy se přičinil natolik, že již od roku 1933 pracoval v Gestapu. Do Praha byl přeložen v březnu roku 1939. Bydlel Na Čihadle 4 v Praze 6 - Dejvicích (tehdy Praha XIX). Nejdrive působil v tzv. sonderkommandu,

později, do 1. listopadu 1940, v protišpionážním III. odd. Gestapa, které vedl kriminální rada F.W.Clemens. Od listopadu 1940 vedl již tzv. protikomunistický referát v řídicí úřadovně Gestapa v Praze (referát II A).

V květnu 1942 byl jmenován do zvláštní komise pro vyšetření atentátu na R. Heidricha. Vedoucím komise byl SS-Obersturmführer, kriminální komisař, Heinz Pannwitz. Dne 24. června 1942 se pilný W.L. dokonce zúčastnil likvidace obce Lidice vč. vražd jejich obyvatel. V létě 1942 se W.L. na vlastní žádost zúčastnil šestitýdenního školení s názvem „metody proti sabotáži a parašutistickým agentům“, které se konalo v Berlíně na RSHA..

V listopadu 1942 byl W.L. pověřen vybudováním nového referátu – SBF (Sabotage-Bahnen-Fallschrimagenten). V rámci tohoto referátu byla vybudována celá síť konfidentů. Do referátu si W.L. přivedl jako svého osobního důvěrníka Jaroslava Nachtmanna. Pomocí tzv. „volavčí sítě“ a fingovaných odbojových skupin KOS (koordináčního střediska) se podařilo referátu SBF proniknout do protiněmeckého odboje a paralyzovat činnost většiny výsadek z Velké Británie. Zároveň prováděli i radiové protihry s vedením odboje v zahraničí.

Dne 1. května 1945 byl W.L. pověřen střežením doc.dr. Krajiny. Ten byl i s dalšími českými prominenty na přímý příkaz K.H. Franka převezen z Terezína a uvězněn v zámečku na Jenerálce v Šárce. Frank se pokusil vytvořit tzv. českomoravskou vládu z členů protektorátní vlády a vůdců odboje, kteří byli do té doby věznění. Všichni vězni to samozřejmě rázně odmítli.

Dne 5. května 1945, mezi 12 a 15 hodinou, opustil W.L. vozem červeného kříže úřadovnu Gestapa v Petschkově paláci. Odjel do Černínského paláce a odtud na Jenerálku. Tu neopustil ani po útěku ostatních příslušníků Gestapa. Po podepsání kapitulace se osobně vzdal dr. Krajinovi. Krajina ho předal vojenskému velitelství na pražské Hanspaulce. W.L. tam požádal, aby byl předán sovětské armádě. Tam byl údajně zatčen orgány NKVD a zde po něm zdánlivě končí veškerá stopa.

Pro své působení na našem území za II. světové války měl být samozřejmě stíhán našimi orgány. Byl proto vznesen dotaz na jeho osobu u orgánů SSSR. Oficiální sovětská místa však tvrdila, že v SSSR byl v roce 1947 popraven, a že všechny spisy související s činností Leimera údajně zničil požár služebny KGB v Saratově.

Nezávisle na tomto sdělení KGB však informoval sovětský poradce britského odboru čs. rozvědky jejího náčelníka Václava Táborského, že Leimer byl ve skutečnosti důstojníkem NKVD, a že dosud slouží v Moskvě v centrále KGB v hodnosti plukovníka. Teprve po dvaceti letech se o něm objevuje zpráva v materiálech čs. rozvědky, kdy se o něm píše jako o důstojníkovi sovětské nelegální rozvědky, který byl infiltrován do pražské služebny Gestapa.

Vydavatel: Od kdy je rozvědka legálnější a od kdy nelegálnější?

Jeden chlap páčil slivovici ve stodole a odešel pro vodu ke studni. Když se vrátil, stála ve stodole policie. Pálíte slivovici? Napište přiznání! A co mám psát? Napište přesně, jak to bylo. Chlap napsal. Policista si to přečetl: „Koukám — ze stodoly jde dým. Říkám si: požár. Vezmu dvě vědra vody a jdu hasit. Přijdu tam a vidím dva policisty, jak páli slivovici.“

Poznámka k dnešní době.

Na rodinném setkání se jeden mladý muž zeptal svých rodičů, tet, strýců a prarodičů:

„Jak jste tehdy všichni žili?“

- Bez televize
- Bez Wi-Fi
- Bez technologií
- Bez internetu
- Bez počítačů
- Bez dronů
- Bez Bitcoinů
- Bez mobilních telefonů
- Bez Facebooku
- Bez Twitteru
- Bez YouTube
- Bez WhatsAppu
- Bez Messengeru
- Bez Instagramu

Pak promluvil dědeček a odpověděl:

„Víš, drahý vnuku...“

Stejně jako dnes žije tvoje generace...

- Bez modliteb
- Bez respektu
- Bez hodnot
- Bez osobnosti
- Bez smyslu pro povinnost
- Bez vnitřního života
- Bez charakteru
- Bez koření
- Bez ideálů
- Bez sebelásky
- Bez lidskosti
- Bez skromnosti
- Bez ctností
- Bez cti
- Bez cíle
- Bez toho jistého něčeho
- Bez podstaty
- Bez směru
- Bez identity – protože mnozí už ani nevědí, jestli jsou muži nebo ženy.

My, ti, kteří jsme se narodili mezi lety 1920 a 1975, jsme pozeňnaní a naše životy jsou toho živoucím důkazem:

Po škole byly domácí úkoly a pak jsme si hráli venku! Hráli jsme si se skutečnými přáteli – ne s virtuálními z... internet.

Často jsme si stavěli vlastní hračky a bavili se s nimi. Naši rodiče nebyli bohatí, ale dali nám a naučili nás lásku – ne materiální ani světské hodnoty.

Neměli jsme mobilní telefony, notebooky, DVD, PlayStationy, Xboxy, videohry, počítače ani internet... ale měli jsme opravdové přátele.

Příbuzní žili poblíž, takže jsme si mohli užívat čas s rodinou.

Možná se objevujeme jen na černobílých fotografiích, ale vzpomínky jsou barevné a živé.

Jsmo JEDINEČNÁ a CHÁPAVĚJŠÍ GENERACE, protože jsme POSLEDNÍ, kdo poslouchá své rodiče... a PRVNÍ, kdo musí poslouchat své děti.

Užijte si, vážte si a učte se ze věřejšika.

Rád jsem že k této poslední generaci patřím a zároveň jsem rád, že jsem stár. Vidím své děti a je mi smutno, o vnučích ani nemluví. Nejhorší je cítit i vinu za stav věci.

“Kdo se po endoprotéze kyčle hojí nejrychleji?”

ptám se paní fyzioterapeutky.

“Jednoznačně kuřáci,” povídá.

“A že to na krabičkách cigaret nepišou.”

“No, hoj se líp, protože víc choděj. Balkón, kde můžou kouřit, je až na konci té dlouhé chodby. Takovej kuřák to klidně dá i desetkrát denně, ba i víckrát. Nekuřáci ležej na posteli celý den sjížděj sociální sítě, a jdou akorát na WC pár metru...”

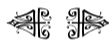
“Tak díky. Taky bych pro svý zdraví něco rád udělal, tak si jdu zakouřit na balkon..”

Zajímavosti. Víte, že....

...zlatá plaketa perského krále Dáreia Velikého, je významný artefakt ze starověké Persie. Velkokrál Dareios zanechal v základech svého paláce v Persepoli kamenné schránky obsahující zlaté a stříbrné tabulky s nápisy ve třech jazycích, které popisovaly rozsah jeho říše a sílu jeho moci. Nápisy uváděly podrobené národy od Scythie po Etiopii, od Babylonu po Indii a také jména podrobených měst a jejich panovníků. Zatím se podařilo objevit čtyři takové plakety, ale v současnosti existují už jen tři. V 90. letech 20. století zaměstnanec Národního muzea Íránu jednu plaketu ukradl, roztavil a zlato prodal, jen aby si koupil auto. Neocenitelný kus světových dějin zničený kvůli levnému vozidlu z Číny.

„JE TO TAK. OD TÉ DOBY, CO SI DAL NOVOROČNÍ PŘEDSEVZETÍ, ŽE PŘESTANE MYSLET, VYPADÁ DOOPRAVDY ŠTĚSTNÝ.“

Ivan Král

*12. květen 1948, Praha

†2. únor 2020, Ann Arbor, Michigan

Zpěvák, kytarista, baskytarista, skladatel a producent nás opustil, když před šesti roky podlehl v boji s rakovinou.

Ivan začínal v roce 1966 v kapele Saze. Po nucené emigraci po okupaci Československa vojsky Varšavského paktu v roce 1968 se rodina Králových usadila v USA. V roce 1973 se stal kytaristou v doprovodné kapele Shauna Cassidyho. Poději objevil newyorský klub CBGB a v něm zpěvačku Deborah Harry se kterou založil kapelu, která se později pojmenovala Blondie. Po setkání s Patti Smith o rok později se stal kytaristou její kapely Patti Smith Group. S kapelou objel snad celý svět a natočil čtyři alba *Horses*, *Radio Ethiopia*, *Easter a Wave*. Potom co se Patti rozhodla mít děti a sekla s muzikou, spolupracoval s Johnem Caleem, Iggyem Popem, Johnem Waitem či skupinou Eastern Bloc...

Kdo ví, co mu procházelo hlavou, když s Patti Smith koncem sedmdesátých let cestou do Vídně přelétali nad územím Československa a letadlo zasáhl blesk a Král se modlil, aby stroj nemusel nouzově přistát v Ruzyni, kde by ho patrně sebrali, protože komunisti ho v nepřítomnosti zbavili československého občanství.

“Po revoluci jste se do Česka vrátil, ale jen na chvíli a zase jste se jako jeden z mála emigrantů vrátil zpět do Států. Co vás k tomu vedlo?”

“Já bych tady býval byl zůstal. Jenže – komunisti nám všechno sebrali, a když jsme přijeli s tátou zpět, všichni na nás byli dost zlí. Ptali se: A proč jste odešli? Už vám nic nevrátíme, ani Havel vám nepomůže. Táta už to pak nervově nemohl vydržet, tak jsme šli zpátky do Ameriky a nechali jsme toho. Navíc z nás kvůli tomu vysáli dost peněz. Ale to se nestalo jenom nám, ale spoustě lidí. Já jsem z toho nezatrpkl, ale asi by to bylo skutečně jiné, kdyby rodičům majetek vrátili...”

Přivezl jsem sousedům koláčky z místní pekárny. Sousedka (82) si bere třetí kousek. Soused (84): “Jsem zvědavý, co budeš dělat až nebude ten plyn a pekárny neupečou.” Sousedka: “Hlavně, táto, aby měly dost plynu v krematoriích. Nerada bych Tě tady někde sušila jako faraóna

Poznámka k výroku p.Pavla, že Česko by se mělo zrušit a stát se součástí Evropské soc. republiky.

Jen přemyslím, jak moc musí člověk svou zemi nenávidět, když jí chce sebrat pojistku v podobě práva veta, vyměnit korunu za euro, dát moc nad zemí Ursule Leyenové a majetek Lichtenštejnům...

Deio má ve vězeňské cele fotku svojí manželky. Dozorce se ho ptá: To ji tolik miluješ? Ne, ale když ji vidím, jsem rád, že jsem tady,.

Klient se ptá svého advokáta: “Pane doktore, chci se nechat rozvést. Dá se to nějak diskrétně zařídit?”

“Jak si takovou diskrétnost představujete?”
“Tak nějak, aby se to nedozvěděla moje manželka...”

Psychiatr ve společnosti vypráví: „Každý člověk má nějakou úchylku.“

Sebevědomý mladík: „Kdepak, já žádnou nemám.“

„To není možné, kterou rukou si mícháte kávu?“
„Pravou.“

„Tak vidíte, ostatní to dělají lžičkou.“

Do blázince přišel nový ředitel a svolal si všechny pacienty, aby se jim představil.

„Dobrý den, od dnešního dne jsem váš nový ředitel.“

Ze zadu se ozve: „Všichni jsme tak začínali.“

Doktorka: „Žádný strach pane Novák, co nevidět už uvidíte svou ženu.“

„Paní doktorko, vždyť moje žena už několik let nežije!“

„Já vím...“

Recept No. 699**Segoš****Suroviny**

1 kg krkovic
podle chuti zelí (já jsem měla domácí mrkvové)
zakysanou smetanu (může být i na veření)
olej a cibuli a sůl a pepř a špetka mleté papriky
2 lžíce hl. mouky

Postup přípravy

Cibuli si oloupeme, nakrájíme na kousky a osmažíme do sklovata, pak přidáme osolené, opeřené a nakrájené maso a smažíme. Asi za 5 minut podlijeme vodou a přidáme zelí, dusíme do měkka.

Pak podle chuti dokořeníme a přidáme smetanu, do které dáme 2 lžíce hladké mouky a promícháme, kdyby se vám to zdálo husté, tak přilijte mléko (záleží na množství, ve kterém to děláte).

Provaříme a podáváme s houskovým knedlíkem.

Irán.

Stařec vs. superpočítač: Jak jeden zkušený generál utopil flotilu Pentagonu v její aroganci.

Honza řecký

Tento článek jsem začal psát před válkou s Íránem - inspiroval mě článek od kamaráda, který jsem chtěl vylepšit a nechci, aby si někdo myslel, že ve válce s Íránem fandím mulláhům. To ani náhodou.

Sandboxové hry za čtvrt miliardy.

Na začátku první dekády 21. století vládla mezi strategii Pentagonu euforie. Studená válka skončila bezpodmínečným vítězstvím, nepřítel číslo jedna zmizel a na obzoru se rýsovala nová statečná éra, v níž americká armáda, vyzbrojená nejmodernějšími technologiemi až po zuby, bude šířit demokracii po celé planetě rychle, efektivně a nejlépe na dálku. Válka už nebyla špinavou záležitostí v zákopech, ale spíše elegantní počítačovou hrou, kde operátor, popíjející Diet Colu v chladném nevadském bunkru, manipuloval s ikonami na obrazovce někde v zahraničí a všechno explodovalo přesně podle plánu.

Tento krásný koncept byl nazván „síťocentrická válka“ - Network-Centric Warfare, NCW a stal se skutečným svatým grálem armády. Myšlenka byla jednoduchá a lákavá: propojit vše - satelity, drony, lodě, tanky, každého vojáka s GPS přijímačem - do jediné informační sítě. Tato síť měla americkému velení dát božskou vševědoucnost: vidět bojiště v reálném čase, znát každý pohyb nepřítele, vypočítávat jeho záměry a zasazovat bleskově rychlé a chirurgicky přesné údery na nejzranitelnější místa.

Aby Pentagon tuto úžasnou novou doktrínu otestoval a zároveň ukázal světu, kdo je tady pánem, spustil největší a nejdražší vojenské cvičení v historii. Akce dostala grandiózní název „Výzva tisíciletí 2002“. Přípravy trvaly dva roky a konečná cena překročila 250 milionů dolarů. Nešlo jen o jednoduchou válečnou hru s vlajkami na mapě. Cvičení se zúčastnilo přes 19 000 vojáků, téměř dvacet skutečných válečných lodí, včetně celé útočné skupiny letadlových lodí, a nespočet simulátorů určených k propojení skutečných vojáků a virtuálních armád do jednoho celku.

Scénář byl jednoduchý a v dnešních dnech velmi aktuální. Mocné americké síly, označené jako „modré“, měly provést rychlou a rozhodnou operaci proti darebáckému blízkovýchodnímu státu, který velmi připomínal Írán. Tato hypotetická země, označená jako „červená“, byla vybavena předvídatelnou sadou zbraní: několika stárnoucími diesellovými ponorkami, flotilou malých raketových člunů, pobřežními protilodními raketovými systémy a hrstkou zastaralých letadel. Zkrátka typické uspořádání pro regionální mocnost, která má být příkladně potrestána. Naproti tomu „modré“ síly vytáhly ze sebe to nejlepší: tři skupiny letadlových lodí, obojživelné síly námořní pěchoty a především svůj trumf - silný intelektuální zdroj, systém pro systematické hodnocení operační situace.

Jednalo se o vysoce sofistikovaný komplex superpočítačů a algoritmů, které analyzovaly gigabajty informací v reálném čase a v podstatě měly nahlížet do mysli nepřátelského velitele a předpovídat jeho činy. Výsledek se zdál být předem daný. Neměla to být válka, ale triumfální safari. Asi proto, že organizátoři cvičení měli dost vtipu - nebo ironie - tak do čela „rudých“ pozvali

muže, který vším tím technologickým showmanstvím silně opovrhoval.

Starý mariňák versus „matrix“.

Paul Van Riper, 64letý generálporučík námořní pěchoty ve výslužbě, byl povolán k velení rudých sil. Nebyl to štábní teoretik, ale skutečný bojový generál, vietnamský veterán se 41 lety služby, který znal válku ne z manuálů, ale z osobní zkušenosti. Van Riper byl představitelem staré školy a věřil, že válka není matematický problém s jedinou správnou odpovědí, ale chaotický a nepředvídatelný proces, kde hlavní roli nehrají algoritmy, ale lidská vůle, intuice, lstivost a náhoda. Celý nově zkonstruovaný koncept „síťocentrické války“ považoval za nebezpečnou iluzi, která vytváří falešný pocit kontroly a odrazuje velitele od samostatného myšlení. „Nemá smysl se utápět ve všech těchto mechanizovaných procesech, když potřebujete použít moudrost, zkušenosti a zdravý rozum,“ tvrdil generál.

Po příjezdu na velitelské stanoviště bylo prvním krokem Van Ripera, že své podřízené šokoval. Zakázal používání jakékoli terminologie a rozhodně odmítl spoléhat se na vychvalované hodnocení systémů. Chápal, že největší výhodou modrých je jejich totální kontrola nad informacemi. Mohli odposlouchávat jakékoli rozhlasové vysílání, zachytit jakýkoli e-mail, sledovat jakýkoli satelitní telefon. Hráť jejich high-tech hru by byla sebevražda. Van Riper se proto rozhodl je o tuto výhodu připravit. Nařídil svým zaměstnancům, aby se vrátili do minulosti, do doby, kdy slovo „síť“ znamenalo rybolov, nikoli válku.

Místo zabezpečených komunikačních linek byly rozkazy doručovány na frontu motocyklovými kurýry. Místo rádiových povelů se k uvolňování letadel používaly světelné signály, podobně jako za druhé světové války. Dokonce i volání muezzinů z minaretů měsit se používalo k přenosu kódovaných zpráv. Van Riper záměrně ponořil své jednotky do informační mlhy, čímž je učinil neviditelnými pro vševidoucí oko modrých. Chápal, že zatímco se jeho nepřítel topí v „informačním moři“ a snaží se analyzovat biliony bajtů dat, koordinovat akce a budovat dokonalé matematické modely, on bude jednat. Rychle, rozhodně a drze.

Modří mezitím jednali striktně podle pravidel. Hned první den cvičení vysadili vojáky, přivedli letadlovou loď blízko k břehům rudých a zaútočili na jejich komunikační síť: vyřadili z provozu vysílače mobilních telefonů a poškodili optické kabely. Pak, naprosto jistí, že je nepřítel oslepen, ohlušen a demoralizovaný, vyslali ultimátum požadující bezpodmínečnou kapitulaci do 24 hodin. Bylo to gesto arogantní nadřazenosti. Modří si byli jisti, že hra skončila ještě před začátkem. S jednou věcí nepočítali: na druhém konci linky seděl starý mariňák, který se v žádném případě nemínil vzdát a jenom trpělivě čekal.

Roj komárů a potopený Leviathan.

Poté, co Van Riper obdržel ultimátum, si uvědomil, že nadešel jeho okamžik. Věděl, že modrá flotila vplula do Perského zálivu a nyní se nachází v uzavřeném prostoru, zranitelná a přehnaně sebevědomá. Generál se rozhodl, že se nebude bránit. Rozhodl se udeřit první. Jeho plán byl odvážný a asymetrický. Nenasadil svých několik lodí do otevřeného boje proti americké armádě - to by byla čirá sebevražda. Místo toho použil to, čeho měl hojnost: levné, málo technologicky vyspělé, ale četné zbraně.

Van Riper vzlétl se svými starými letadly a létal v extrémně nízkých výškách, aby zůstal pro radar neviditelný. Současně z každé zátoky a přístavu vyplula na moře „komáří flotila“ - desítky malých civilních lodí, rybářských člunů a dokonce i rekreačních jachet. Některé byly pouhými pozorovateli, vizuálně sledujícími polohu amerických lodí. Jiné byli přeměněni na útočné plavidla s výbušninami. V pravý okamžik, na předem domluvený, nezjistitelný signál, se celý tento roj snesl na americkou eskadru.

Současně s útokem ze vzduchu a moře odpálily pobřežní instalace na modrou flotilu desítky protilodních balistických raket. Byl to masivní, simultánní úder ze všech směrů. Vychvalovaný systém protivzdušné obrany Aegis na amerických křižnících byl technologickým zázrakem, schopným sledovat a zasáhnout stovky cílů. Byl však navržen tak, aby čelil moderním raketám a letadlům, ne tomuto chaotickému roji, kde drahé řízené střely létaly vedle levných letadel a motorových člunů. Počítačový obranný systém byl přetížený a prostě nedokázal zpracovat tak velké množství hrozeb současně ani je správně upřednostnit.

Výsledek byl ohromující. Během několika minut „rudé“ síly vyřadily z provozu 16 amerických lodí. Mezi nimi byla letadlová loď, deset křižníků a pět ze šesti vylodňovacích lodí. Ve skutečné válce by to znamenalo nenapravitelné ztráty personálu. „Modrá“ flotila, hrdost a síla Ameriky, byla neutralizována hned v prvních dnech cvičení armádou „třetího světa“ pod velením generála ve výslužbě. Na velitelském stanovišti „modrých“ zavládlo hrobové ticho - nikdo to nečekal. Superpočítače tento výsledek nepředvíдалy - hra neprobíhala podle plánu.

Vzkříšení z mrtvých a válka podle scénáře.

Porážka byla tak drtivá a ponižující, že organizátoři cvičení byli ohromeni. Celým smyslem Výzvy tisíciletí bylo dokázat nadřazenost nové vojenské doktríny USA a místo toho starý generál s využitím taktiky druhé světové války zinscenoval monstrproces. Přijmout takový výsledek by znamenalo přiznat naprosté selhání konceptu, na který již byly vynaloženy miliardy dolarů. To se nedalo dopustit.

A pak vedení cvičení podniklo bezprecedentní krok. Jednoduše stiskli tlačítko reset a hra byla zastavena. Všechny vyřazené modré lodě byly magicky „vráceny“ do služby a začala naprostá fraška. Cvičení pokračovalo, ale Van Riper a jeho štáb byli zbaveni jakékoli svobody jednání. V podstatě se hra proměnila v předem zinscenovanou podívanou.

Generálovi začaly být diktovány jeho vlastní slova. Dostal rozkaz v určitých časech vypnout radar, aby americká letadla mohla nerušeně provádět údery. Bylo mu zakázáno sestřelovat americká transportní letadla a vrtulníky dopravující vylodňovací síly. Jeho jednotkám byl rozkaz nezahájit palbu na postupující námořní pěchotu. Jakýkoli úspěšný pohyb „rudých“ byl okamžitě zrušen. „Byli jsme prostě přeměněni ve cvičení pro „modré“, vzpomínal později hořce Van Riper. „To už nebyla válka, ani hra. Bylo to hraní na soupeře.“

Van Riper, muž cti, se odmítl této frašky účastnit. Demonstrativně z cvičení odešel a prohlásil, že se z volného experimentu proměnilo v „naplánovanou událost s předem stanoveným koncem“. Stroj se však již dal do pohybu a bez svého nepohodlného velitele se „rudé“ síly staly poslušnými komparzisty.

Cvičení pokračovalo podle nového, správného scénáře a skončilo, jak bylo plánováno, triumfálním vítězstvím „modrých“ sil. Pentagon ve svých závěrečných zprávách vesele prohlásil úspěšné testování nových konceptů a naprostou převahu amerických zbraní a taktiky. Šokující porážka prvního dne byla hanebně utulána a utajena. Oficiálně Amerika opět dokázala, že je neporazitelná.

Lekce, ze které se vojáci nepoučili.

Přes veškerou snahu Pentagonu nasadit statečnou tvář v této nepříjemné situaci, pravda nepřipadala v úvahu. Informace o skutečném průběhu cvičení a demarši generála Van Ripera unikly do tisku. Vypukl skandál. Ukázalo se, že nejdražší cvičení v historii ve skutečnosti dokázala pravý opak toho, co měla. Ukázala, že americká vojenská doktrína, založená na naprosté technologické závislosti, je nebezpečně zranitelná.

Výzva tisíciletí odhalila několik zásadních problémů. Zaprvé, demonstrovala nebezpečí „informační paralýzy“. Modří disponovali tak obrovským množstvím dat, že se v nich prostě topili. Zatímco jejich superpočítače zpracovávaly informace a vytvářely předpovědi, jejich protivník, spoléhající se na jednoduchá a rychlá řešení, jednal. To potvrdilo přísloví staré z druhé světové války: ve válce jsou rychlost a rozhodnost často důležitější než úplnost informací.

Za druhé, cvičení odhalila fatální podcenění asymetrických metod. Američtí stratégové se připravovali na boj s neméně technologicky vyspělým protivníkem, zrcadlovým obrazem jich samých. Byli zcela nepřipraveni na to, že nepřítel použije levnou, jednoduchou, ale nekonvenční taktiku, která obchází jejich technologické výhody. Roj útočných člunů a salva starých raket se ukázaly být účinnější než ty nejsložitější algoritmy.

Za třetí, a možná nejdůležitější, Výzva tisíciletí byla lekcí o lidském faktoru. Ukázala, že žádná umělá inteligence nemůže nahradit zkušenosti, intuici a kreativní myšlení velitele. Paul Van Ripper nevyhrál proto, že by měl nejlepší zbraň. Vyhrál, protože lépe rozuměl samotné podstatě války - jejímu chaosu, její psychologii, její nelinearitě. Myslel jako bojovník, zatímco jeho protivníci mysleli jako systémoví analytici.

Zdá se však, že hlavní ponaučení z Výzvy tisíciletí se nikdy nepoučilo. Místo aby přehodnotil své názory, Pentagon se rozhodl trapný výsledek opakovat a pokračovat v investování miliard do dalších high-tech projektů. Pouhý rok po cvičeních USA vpadly do Iráku s jistotou o rychlém a snadném vítězství. Američané sice demoralizovanou iráckou armádu smetli jako uragán, ale následující roky partyzánské války, improvizovaných výbušných zařízení a asymetrických útoků ukázaly, že ponaučení generála Van Ripera byla promarněna. Příběh veterána námořní pěchoty, který na papíře vyřadil z provozu celou flotilu, zůstává varováním. Varováním, že víra v technologickou všemohoucnost je nebezpečná iluze a že válka, bez ohledu na to, jak moc se jí snažíme digitalizovat, vždy zůstane nepředvídatelným lidským úsilím.

Konzerva

Převzato

Vynalezl něco, co máte právě teď ve spíži, zachránil miliony lidí před hladem a navždy změnil lidské dějiny. Jeho jméno jste ještě nikdy neslyšeli.

Francie, 1795. Nicolas Appert byl 46letý kuchař, který sledoval, jak se jeho země požívá sama.

Revoluce pohltila své vlastní děti. Vláda teroru právě skončila v potocích krve. Francie byla ve válce s polovinou Evropy. A Napoleon Bonaparte – ještě ne císař, jen ambiciózní mladý generál – čelil problému, který ani jeho vojenský génius nedokázal vyřešit.

Jeho vojáci hladověli. Ne tak docela kvůli nedostatku jídla. Francie měla zásoby. Ale dostat jedlé jídlo pro jednotky pochodující stovky mil od domova? Nemožné. Než se chléb dostal na frontu, byl pokrytý plísní. Maso přijelo žluklé. Zelenina shnila, než opustila sklad.

Vojáci přežívali na tvrdém chlebu – chlebu upečeném tak nasucho, že by si mohly roztržít zuby – a na soleném mase, které potřebovalo hodiny namáčení, aby se dalo žvýkat. Kurděje zničily celé pluky. Podvýživa zabila více mužů než kdy nepřátelské kulky.

Francouzská vláda byla zoufalá. V roce 1795 vyhlásila cenu: 12 000 franků – naprosté jmění – pro každého, kdo by dokázal vynalézt způsob, jak konzervovat potraviny pro armády v pohybu. Dvanáct tisíc franků. Peníze, které by mohly změnit celý váš život. Nicolas Appert se rozhodl to zkusit. Nebyl vědec. Neměl žádnou laboratoř. Byl kuchařem a cukrářem, který strávil celý život prací v kuchyních s cukrem a zavařeninami. Neměl žádné formální vzdělání v chemii ani biologii. Ani nevěděl, že bakterie existují – ty budou objeveny až za padesát let. Ale jídlu rozuměl až do morku kostí. A byl ochoten selhat. Čtrnáct let Appert posedle pracoval ve své kuchyni a zkoušel všechno možné. Testoval různé nádoby – lahve, sklenice, keramické hrnce. Experimentoval s metodami uzavírání – vosk, korek, kov. Vyzkoušel nespočet dob ohřevu a teplot. Většina pokusů selhala. Jídlo se stále kazilo. Sklenice explodovaly kvůli nahromaděným plynům. Těsnění prosakovala. Roztržité sklo.

Čtrnáct let neúspěchu. Čtrnáct let plýtvání jídlom, rozbitého skla a zničených nadějí. Jeho žena si myslela, že je posedlý. Jeho sousedé si byli jistí, že se zbláznil. Přesto pokračoval. Pak, někdy kolem roku 1804, na to přišel. Skleněné nádoby se širokým hrdlem. Pečlivě je naplňte potravinami. Pevně je uzavřete. Poté uzavřené nádoby ponořte na určitou dobu do vroucí vody v závislosti na tom, co bylo uvnitř. Když se to udělalo správně, stalo se něco zázračného. Jídlo uvnitř zůstalo perfektní. Hrášek zůstal jasně zelený. Maso zůstalo čerstvé a bezpečné. Vývar zůstal čirý a čistý. A vydrželo to. Týdny. Měsíce. Nakonec Appert konzervoval potraviny, které zůstaly po léta zcela požitelné. Netušil, proč to funguje. Nedokázal vědecky vysvětlit. Louis Pasteur neobjevil roli mikroorganismů v kazení potravin dalších šedesát let. Appert prostě věděl, že to funguje. V roce 1809, po čtrnácti neúnavných letech experimentů, konečně předložil svůj postup francouzské vládě.

Námořnictvo ho otestovalo na moři. Výsledky byly naprosto zázračné. Námořníci, kteří normálně po týdnech na moři trpěli kurdějemi, zůstali zdraví celé měsíce a jedli Appertovu konzervovanou zeleninu.

Napoleonova vláda mu v roce 1810 udělila 12 000 franků.

Háček? Musel svou metodu zveřejnit, aby ji mohl volně používat každý. V roce 1810 Appert vydal knihu „Umění konzervovat živočišné a rostlinné látky“ – první knihu na světě o konzervování.

Vynalezl konzervaci potravin. Nejen pro armády. Pro celé lidstvo.

Zamyslete se nad tím, co to vlastně znamenalo. Po celou dobu lidské historie před tímto okamžikem mohli lidé jíst pouze to, co bylo čerstvé, sušené nebo silně solené. Armády se nemohly vzdálit od zásobovacích linií. Lodě se nemohly vydávat na dlouhé plavby, aniž by posádky umíraly na kurděje. Města se nemohla rozrůstat na vzdálenost, kterou potraviny dokázaly urazit, než se zkazily.

Appert všechno změnil.

Během let se jeho proces rozšířil po Evropě jako požár. Britské královské námořnictvo jej okamžitě přijalo – přešlo ze skleněných nádob na pocínované železné plechovky, a proto tomu v angličtině říkáme „canning“ místo „jarring“. Americké společnosti začaly konzervovat ústřice, zeleninu a ovoce.

Kalifornská zlatá horečka? Bez konzervovaných potravin, které by krmily cestu, by se neobjevila. Arktické expedice? Zcela nemožné bez ní.

Osídlování amerického Západu? Konzervy mu umožnily přežít. První a druhá světová válka? Celé armády pochodovaly na konzervovaných přídelech.

A přesto se dnes zeptejte kohokoli, kdo vynalezl konzervování.

Prázdné pohledy.

Ve Francii si ho pamatují. Proces konzervace se stále oficiálně nazývá „appertization“. Existuje muzeum věnované jeho životu a dílu. Kulinářské školy učí jeho příběh jako základní historii.

Ale ve zbytku světa? Byl vymazán. Zapomenut. Zredukován na poznámku pod čarou v historii jídla, přestože změnil svět více, než si většina lidí kdy pamatovala.

Nicolas Appert zemřel v roce 1841 v devadesáti letech. Starý, téměř na mizině, přestože jeho vynález denně živil miliony lidí. Peníze z odměny byly dávno pryč, utraceny za další experimenty, další inovace, další pokusy posunout svůj objev dále. Vydal několik knih, otevřel továrnu, vyškolil bezpočet dalších ve své metodě.

A pak ho historie úplně pohltila.

Dnes průměrný Američan sní každý rok asi 85 liber konzervovaných potravin. Polévky. Fazole. Rajčata. Tuňák. Ovoce. Zelenina. Globální trh s konzervovanými potravinami má roční hodnotu přes 100 miliard dolarů.

To vše proto, že jeden francouzský šéfkuchař strávil čtrnáct let vařením ve sklenicích ve své kuchyni, tisíckrát selhal, odmítl vzdát se a vyřešil problém, který trápil lidstvo od úsvitu civilizace.

Zachránil miliony lidí před hladem. Umožnil globální objevování. Změnil způsob, jakým armády bojovaly a jak rostla města. Změnil to, čeho lidé dokázali.

A jeho jméno jste nikdy neslyšeli.

17. listopadu 1749 – před 275 lety – se Nicolas Appert narodil do světa, kde se konzervace potravin zdála nemožná. Zemřel a udělal ji obyčejnou.

Až přistě otevřete konzervu polévky, fazolí nebo rajčat, věnujte na vteřinu tomu, abyste si vzpomněli: nějaký šéfkuchař, o kterém jste nikdy neslyšeli, strávil čtrnáct let svého života opakovanými selháními, jen aby ten okamžik umožnil. Změnil lidské dějiny. Historie na něj stejně zapomněla. Ale pokaždé, když sáhnete do spíže, dotknete se jeho odkazu. Každá konzerva na každé polici v každém obchodě je důkazem toho, že posedlé

odmítání jednoho člověka přestat může nakrmit svět navždy. Nicolas Appert. Zapamatujte si to jméno. Protože on je důvodem, proč nikdy nebudete hladovět tak, jako lidé hladověli tisíce let před ním. To si zaslouží víc než jen mlčení.

Co jsem se naučila v Mírových sborech v Africe: Trump má pravdu

By Karin McQuillan

Tři týdny po ukončení vysoké školy jsem odletěla do Senegalu v západní Africe, abych vedla komunitní centrum v jedné venkovské obci. Život tam byl klidný, bez nebezpečí — kromě nebezpečí pro zdraví. A to bylo značné, protože, slovy lékaře Mírových sborů, šlo o „fekalizované prostředí“.

Řečeno jednoduše: všude je hovno. Lidé vykonávají potřebu na volné zemi a výkaly se s prachem šíří všude — na vás, na oblečení, na jídlo, do vody. První den výcviku nás varoval: ani se nedotýkejte vody. Lidské výkaly obsahují parazity, které se zavrtávají kůži a způsobují selhání orgánů.

Nikdy by mě ani ve snu nenapadlo, že o pár desetiletí později budou liberálové prosazovat lež, že západní civilizace není lepší než třetí svět. Nebo že budou dvě generace našich dětí učit, že láska k vlastní kultuře a snaha ji zachovat je rasismus.

Když jsem byla naposledy v Paříži, viděla jsem krásnou africkou ženu v nádherném boubou, jak nechala své dítě vykonat potřebu na chodníku vedle katedrály Notre-Dame. Francouzský policista, stojící deset kroků od ní, odvrátil hlavu, aby to neviděl.

Já jsem viděla. A hlavu odvracet nebudu a nebudu předstírat, že nepříjemné věci nejsou pravda.

Senegal nebyl peklo. Velmi chudí lidé mohou vést šťastný a smysluplný život podle měřítek své kultury. Ale ta měřítko nejsou naše. Výkaly jsou to nejmenší. Naše základní představy o lidských vztazích, o dobru a zlu, jsou neslučitelné.

Jako jednadvacetiletá na začátku služby v Mírových sborech jsem Senegal milovala. Byla jsem euforická. Rychle jsem si našla přátele a „adoptovanou“ rodinu. Užívala jsem si pocit bratrství lidstva. Lidé byli otevření, ochotní sdílet své životy a — jakmile vás poznali — i své nejnějnější myšlenky.

Čím déle jsem tam žila, tím jasněji jsem chápala: bylo oslnivě zřejmé, že Senegalcí nejsou stejní jako my. Pravdy, které považujeme za samozřejmé, jim samozřejmě nejsou. Jak by také mohly být? Jejich realita je zcela jiná. Senegal nelze chápat americkými měřítky.

Vezměme něco tak základního, jako je rodina. Rodina zahrnovala několik stovek lidí, až po druhé a třetí bratrance. Všichni muži jedné generace byli nazýváni „otec“. Senegalcí jsou muslimové, s až čtyřmi manželkami. Dívkám byla v pubertě odřezávána klitoris. (Byla jsem toho svědkem na obřadu, o němž jsem si myslela, že to bude pěkná slavnost dospívání, něco jako bat micva nebo birmování.)

Bylo mi řečeno, že sex nezahrnuje líbání. Láska a přátelství v manželství byly považovány za západní myšlenky. Věrnost neexistovala. Vdané ženy měly sex za pár drobných, aby měly hotovost na trh.

To, co jsem viděla každý den, bylo, že ženy byly upracované téměř k smrti. Manželky pěstovaly potraviny a krmily své děti, chodily kilometry sbírat dřevo na oheň, nosily vodu ze studny nebo veřejného kohoutku, drtily obilí těžkými ručními tloučky, žily ve vlastních chýších a měly manželské návštěvy svých mužů podle rozpisu mezi spoluzápasnicemi. Jejich manželé se povalovali ve stínu stromů.

A přesto byla rodina pro lidi zásadní způsobem, který si Američané nedokážou představit.

Desatero přikázání nebylo porušováno — bylo neznámé. Hodnotový systém byl přesným opakem. Očekávalo se, že ukradnete vše, co můžete, abyste to dali svým příbuzným. Existují někteří „západně orientovaní“ Afričané, kteří se snaží proti tomuto systému vzbouřit. Neuspějí.

Často slyšíme o kleptokratických elitách Afriky. Kleptokracie prostupuje celou společností. V mém městě byla zdravotní klinika darovaná mezinárodními organizacemi. Léky byly rozkradeny zdravotníky a prodávány v místním obchodě. Pokud jste byli nemocní a neměli peníze, umřete. To bylo normální.

Takže když jsme tady ve Státech zjistili, že muslimský pečovatel z Nigérie, který se staral o mého 98letého otce, mu kradl oblečení a nekoupal ho, nebyla jsem překvapená. Bylo mi to povědomé.

V Senegal vládla korupce shora dolů. Šli jste na poštu a úředník vám řekl absurdní cenu za známku. Po zaplacení úplatku jste stejně nevěděli, zda bude dopis odeslán, nebo vyhozen. To bylo normální.

Jedna z mých nejsilnějších vzpomínek pochází z kliniky. Jednoho dne, jak čekání v 43stupňovém vedru trvalo stále déle, se stará žena zhroutila na zem jen dva metry od zdravotníků, kteří si místo práce povídali ve stínu mangovníku. Otočili hlavy, aby ji neviděli, a pokračovali v hovoru. Ležela tam v prachu. Necitlivost k nemocným byla normální.

Američané si myslí, že univerzálním lidským instinktem je chovat se k druhým tak, jak chceme, aby se oni chovali k nám. Není. Připadá nám to přirozené, protože žijeme v biblické, judeo-křesťanské kultuře.

Myslíme si, že protestantská pracovní etika je univerzální. Není. Mé město bylo plné mladých mužů, kteří nedělali nic. Čekali na státní zaměstnání. Neexistovalo soukromé podnikání. Ne proto, že by bylo nelegální, ale proto, že bylo nemožné v noční můře třetiosvětové byrokratické kleptokracie. Navíc bylo neslučitelné se senegalským požadavkem starat se o příbuzné.

Všechny malé obchody v Senegal vlastnili Mauritánci. Pokud chtěl Senegalec provozovat obchod, musel odejít do jiné země. Proč? Protože přátelé a příbuzní by po vás chtěli zboží zdarma a vy byste museli říct ano. Konec podnikání. Nesmíte být „sobecký“ jednotlivec a říct rodině ne. Výsledek: všichni nemají nic.

Čím víc jsem tam pracovala a navštěvovala vládní úředníky, kteří nedělali vůbec nic, tím víc jsem si uvědomovala, že v Senegal nikdo nechápal práci jako práci. Práce je něco, co vám dá příbuzný. Poskytuje místo, kde můžete ukrást vše, co jde, a dát to rodině.

Nemohla jsem se dočkat návratu domů. Proč bych tedy chtěla přivést Afriku sem? Nezápadní lidé se magicky nestávají Američany tím, že dorazí na naše břehy s vízem.

Po zbytek života jsem si užívala největší dar Mírových sborů: miluji a vážím si Ameriky víc než kdy dřív. Beru vážně svou odpovědnost bránit naši kulturu a naši zemi a předat americké dědictví další generaci.

Problémy Afriky jsou zhoršovány našimi pomocnými programy. Senegal je plný chytrých a schopných lidí. Nakonec své problémy vyřeší sami — podle svých pravidel, ne podle našich. Řešením není přivážet Afričany sem.

Demokraté nám kážou, že musíme zvýhodňovat imigraci ze třetího světa v řádu stovek milionů lidí s řetězovou migrací. Říkají nám, že musíme ukončit Ameriku jako bílý, západní, judeo-křesťanský, kapitalistický národ — abychom dokázali, že nejsme rasisté. Já nemusím dokazovat nic. Levice chce otevřené hranice, protože nenávidí bělochy, nenávidí západní úspěchy a nenávidí Ameriku. Chtějí zničit Ameriku, jak ji známe.

Jak se ptal prezident Trump: proč bychom to dělali?

Máme právo si vybrat, v jaké zemi chceme žít. Ráda jsem jako mladá žena věnovala rok svého života pomoci chudým Senegalcům. Nejsm ochotná věnovat svou zemi.

Neposílejte peníze v hotovosti na Noviny poštou!

Uložte \$99.99 přímo do banky ANZ, na náš účet, ale dejte nám vědět!

Noviny :

BSB 012 030 Acc: 536002848

a aby se poznalo, kdo peníze ukládá, dejte tam vaše členské (na obálce před jménem) nebo telefonní číslo.

Děkujeme za Pomoc Novinám:

Karel Mika	- \$40.00
Asher Yatzar	- \$5.00
Milada Suldovska	- \$20.00

Nevhodní vyšetřovat.

Pozdě večer 11. dubna 1948 vyrazila z Františkových Lázní skupina asi dvaceti lidí. Chtěli se tajně dostat z komunistického Československa do Bavorska. Převést je měl válečný veterán ze západní fronty Jan Anděl (1911–1948), s nímž šla do exilu i těhotná manželka Pavla, syn Jan a dcera Blažena. Na silnici nedaleko obce Kammerdorf čekali na uprchlíky příslušníci Sboru národní bezpečnosti (SNB). Zadrželi je a Jana Anděla při potyčce zabili.

„Tátu zastřelili. Někdo ho musel udat, protože už na nás čekali. Nebylo to ještě ani na hranicích, zbývaly tak dva kilometry. A přesto dobře věděli, kudy půjdeme,“ vzpomíná v Příbězích 20. století Blažena Baborová, za svobodna Andělová. Tehdy jí bylo 13 let. Případem zastřeleného Jana Anděla se po pádu komunistického režimu zabýval Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu. V roce 2003 bylo vyšetřování ukončeno na příkaz “ze shora” a případ odložen ad acta.

@ceskyrozhlasplus připravil Adam Drda.

Zeptal jsem se: „Můžu tě pozvat na drink?“

Ona: „A nemáš náhodou přítelkyni?“

Já: „Bohužel, nedávno jsme se rozešli.“

Ona: „Tak to mě mrzí, tak jo, dám si s tebou víno.“

Po pár drincích, polibku a mazlení jsme šli k ní domů...

Když jsem se pak oblékal, říká: „Jsi hezký, milý a skvělý v posteli, nechápu, proč ses rozešel s přítelkyní?“

„Ále, moje manželka mi na to přišla.“

CO BUDE

Volume 6 Issue 009 (699)

MUSÍME SI POMÁHAT

Máj – Květen

Katolické mše v Austrálii.

Bohoslužby: Sydney

Slovenská omša ve slovenském kostele sv. Cyrila a Metoda v Lidcombe - Každou neděli o 11 hod. České mše svaté snad někdy budou.

Melbourne – Letovisko „Šumava“ Peksa park Lockes Way, Belgrave South 3160, ph.9754 5159

Každou třetí neděli v měsíci je česká katolická pobožnost v 11. ráno. (mimo září kdy je svatováclavská pouť) - podává se občerstvení - všichni vítáni
Slovenská Svätá Omša Každú štvrtú nedeľu o 12:00 hod v A*Beckett St., Kew; Slovinský kostol.

NSW

Sokol Sydney

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086, Rezervace haly: **0404 849 888**; Rezervace baru, zahrady, restaurace, parties a herny - Marian: **0410 467 537**
Hala pristupna pro sporty: Po-Ne 6:00-24:00
Restaurace/bar otevren: Pa-So 17:00 - 24:00, Ne 12:00-19:00.
Vice info online: www.facebook.com/sokolsydney, www.sokolsydney.com.

CzechoSlovak Country klub v Sydney,

320 Devonshire Road, Kemps Creek 2178;
E-mail committeescscc@gmail.com, www.cscountryclub-sydney.com.au, Mob. Ph. 0434 143 148, **02 9606 8703**

Restaurace otevřena:

- Pátek: 17:00–20:00 a • Sobota: 12:00–22:00 (živá hudba)
- Neděle: 12:00–15:00

Slovenská Katolícka Komunita Sydney Inc

30 Vaughan Street, Lidcombe, tel. 9649 2153
Potřebné informácie nájdete na slovakcommunitysydney.com alebo priamo na tel: 0401 538 574 o. Henry Adler SVD

JIŽNÍ AUSTRÁLIE

Československý klub v Adelaidě,

51 Coglín Street, Brompton, SA 5007 tel.: 08 8346 4181
Bar a kuchyně v Československém klubu jsou v provozu každý pátek od 18.00 do 23.00 hod. a některé předem ohlášené neděle, které najdete na webové stránce Čes. klubu: <http://www.csclubsa.com>

QUEENSLAND

Československý klub v Queenslandu,

25 Upfield Street Burbank Qld 4156;
Tel / Fax: (07) 3343 3489, email: ccq@csklubqld.org.au
www.csklubqld.org.au

Klub je otevřen každý pátek od 18 hodin,

Informace: Mobil: 0497 344 377

polévka, hlavní jídlo, káva/čaj zákusek Pouhých 18 dolarů.

Asociace Čechů v Austrálii

28 Church St., Fortitude Valley, Qld., caa.brisbane@gmail.com

Združení Slovákov v Queenslandě,

Informacie: Lojzo Ogurek, koordinátor (07)5530 6813

TASMANIE

Združenie Cechov a Slovákov v Tasmanii

(Czech And Slovak Assoc. Of Tasmania Inc.)

c/o 144 Pottery Rd. Lenah Valley Hobart Tas 7008.

VICTORIA

Sokol Melbourne

497 Queensberry Street, North Melbourne, Vic 3051
Tel.: nemají President Michal Krejčí Tel.: 0413 2253 4180

Každou třetí neděli v měsíci v OBĚD od 12.30 hod

Nedělní obědy nám nyní vaří Ivo de Pol. Cena za tři chody \$30.- Data: 24.11., 8.12.2024, — 16.2., 16.3.2025

Rezervace zapotřebí.

Každé pondělí a úterý od 19.00 hod . Výuka češtiny.

(Zuzana Vasich)

ACT

Beseda - Czechoslovak - Australian Association in

Canberra and Region, Unit 12/ 18 Shropshire Str., Queanbeyan NSW 2620, www.beseda.org.au.

otevreno první a třetí sobotu v měsíci od 14.30 do 17.00 (2.30pm-5pm)

ZÁPADNÍ AUSTRÁLIE

Czech & Slovak Association in Western Australia, Inc.

6/321 Hareborne St., Glendalough WA 6016

President: Jitka Smith 0406 026 840

Secretary: Martina Thomsova 0424 295 969

Email: CzechSlovakWA@hotmail.com

Web: www.CzechSlovakWA.org

KLOKAN vychází 12x ročně

RADIO SBS AUSTRALIA

SBS Radio – Czech Program Už není

Radio 4EB 98.1FM - Brisbane České vysílání

Každou středu od 15.45 - 17.15 a každou sobotu 10.30 - 11.30 dopoledne. Vedoucí Karel Ulvr Tel: (07) 3355 0109
www.4eb.org.au/~czech

Radio 4EB FM 98.1 - Brisbane Slovenske vysielanie kazdy piatok od 18.00 do 19.00 hod, informacie Emilia Matulova, 07 3343 3064.

Canberra rádío . 91.1 FM

Vysílací hodiny: každou sobotu mezi 8-9 hodinou ranní
Office phone: 02-6287 7058, CMS studio phone: 02-6287 4347, fax: 02-6287 4348, e-mail: ahojradio@centrum.cz

slovenské vysílání .

každou neděli od 19.00 do 20.00

SBS2 Frekvencie v hlavných mestách

FM Adelaide 106.3fm ; Adelaide Foothills 95.1fm

Brisbane 93.3fm ; Canberra 105.5fm

Darwin 100.9fm ; Hobart 105.7fm

Melbourne 93.1fm ; Perth 96.9fm

Sydney 97.7fm

Poznámka vydavatele

Toto číslo jest posláno do tiskárny 5.května Léta Páně 2026

Irán

Josef Květoslav Fiala Melbourne

V roce 1979 komunistické bojovnice pomohly v Íránu k moci ájatolláhu Chomejnímu. Ten jim po nástupu k moci sebral práva a všechny je nechal pověsit.

O 47 let pozdě se prakticky nic nezměnilo. Stále jsou to užiteční idioti každého, kdo chce zničit západní svět. Jsou to idioti obecně. Levičáctví se neposunulo nikam od slibování simplistických velkolepých nerealistických řešení, a nenávisti ke všem schopným a jejich úspěchům.

Už jsem to psal několikrát: Marxismus (komunismus, ultralevičáctví) je patologický biologický fenomén idealistů, ne sada myšlenek,

kteří by jaksí filozoficky infikovaly dříve dobrého člověka. Jejich základní fundamentální hnací silou je závist pramenící z podřadnosti. Je to fyziognomie. Nám to nedává smysl, ale pro ně je Marxismus naprosto logický. Dává naprostý smysl pro geneticky podřadné jednotlivce, kteří nenávidí sebe, nenávidí svůj život, zemi, kulturu ...a za to, že nedostávají všechno co chtějí zadarmo, se chtějí pomstít a všechno zničit.

Všechna levičácká dialektika vyvstává z tohoto základního faktu

CzechoSlovak Country Klub

SUNDAY, MAY 10
MOTHER'S DAY
11:30AM - 3PM

MOTHER'S DAY PLATTER
&
GLASS OF WINE/BUBBLES

MEMBERS \$39 / NON-MEMBERS \$43

320 DEVONSHIRE RD., KEMPS CREEK
RESERVATION: WWW.CZECHOSLOVAKS.COM.AU
OR PHONE 0434 143 148

Den Matek –

10.května od 11:30 až 15:00

2026
23. Mája 17:00
MAJÁLES

Host' večera:
KAROL CSINO spieva KAROLA DUCHOŇA

Rezervácia stolov:
0416 272 587

Slovenská Hala, 30 Vaughan St, Lidcombe

Juraj Herz

Nacisté ho málem připravili o život, kvůli komunistům emigroval. Režisér Juraj Herz miloval strach

Andrea Houdková Medium 2026

Když se řekne jméno Juraj Herz, většině diváků se okamžitě vybaví mrazivý úsměv Rudolfa Hrušínského ve filmu Spalovač mrtvol. Kultovní snímek ale odráží životní příběh vynikajícího režiséra, který balancoval mezi cenzurou a vlastními démony.

Narodil se roku 1934 v Kežmarku do židovské rodiny a kvůli svému původu neměl jednoduché dětství. Zvláště poté, co začaly platit Norimberské zákony a nad rodinou visela hrozba koncentračního tábora. Skrývali se v německé vesnici Eisdorf, nechali je u sebe nezištně němečtí sedláci. Pak se k Herzovým dostala zpráva, že už se nemají čeho obávat, a tak se vrátili domů, do Kežmarku. Tam je okamžitě zatkl Hlinkovi gardisté a následoval transport do koncentračního tábora Ravensbrück, kde ji později rozdělili. Malý Juraj skončil v Sachsenhausenu. Přežil jen shodou náhod, když ho vedli do „sprch“, nefungoval plyn.

Herz může, ten už všechno prožil

Po válce se rodina zázračně znovu setkala. Matku osvobodili Britové, otce Američané a jeho Rudá armáda. Když se vrátili z Hlinkových gardistů byli partyzáni a vesnice Eisendorf už neexistovala.

Prožitky z koncentračního tábora pro něj znamenaly jakýsi předěl, který přehlušil všechny jeho vzpomínky z dětství. On sám říkal, že pak už nebyl dítě. „V Kežmarku bylo jediné kino a mě do něj pouštěli klidně na mládeži nepřístupné filmy. Jako jediného. Před vchodem stál policista a když se ho ostatní děti ptaly, jak to, že ho pustí a je ne, on řekl: „Herz může, ten už všechno prožil.“ Rozčarování z poválečného vývoje na Slovensku a obdiv některých Slováků k Tisovu režimu u něho vyvolal jistou averzi k jeho rodišti.

Cesta k filmu a nová vlna

Studoval fotografii a později režii na DAMU. Na Barrandově začínal jako asistent, mimo jiné u Jána Kadára. Do širšího povědomí vstoupil filmem Transport z ráje podle Arnošta Lustiga – návratem do prostředí, které sám zažil. První nabídku na samostatnou režii dostal v polovině 60. let od Jaromila Jireše, který ho přizval k natáčení povídkového filmu Perličky na dně podle povídek pro film nově objeveného Bohumila Hrabala.

Spalovač mrtvol

Vrchol přišel v roce 1969. Spalovač mrtvol vznikl podle románu Ladislava Fukse a Herz jej přetvořil ve strhující hororovou grotesku o konformismu. Příběh muže, který se ve jménu „vyššího dobra“ zbavuje vlastní rodiny, získal po srpnu 1968 děsivou aktuálnost.

Film byl brzy zakázán a uložen do trezoru. Právě zákaz z něj však učinil legendu. V zahraničí sbíral ocenění, doma se stal symbolem umělecké odvahy. Herz později říkal, že je to jeden z mála filmů, které natočil přesně podle svých představ. S Fuksem připravili další dva scénáře podle knih, Příběh kriminálního rady, pro který plánoval obsadit do rolí otce a syna opět Rudolfa Hrušínského a jeho syna Jana. Další scénář byl založen na novele Myši Natálie Mooshabrové. Komunisti ale další spolupráci Herze se spisovatelem zakázali.

Normalizace: kličkování mezi zákazy

Sedmdesátá léta byla obdobím kompromisů. Natočil oceňované Petrolejové lampy, psychologickou hru Morgiana i první československý filmový horor Upír z Feratu. Do jeho tvorby zasahovala pravidelně cenzura, škrtaly se erotické i hororové scény, projekty mizely v trezorech. Herz věděl, že riskuje, ale přesto na svých projektech, vymykajících se komunistickému normálu pracoval dál. Aby přežil, točil i pohádky jako byla Panna a netvor, ale i ty oblékl do temnějšího, téměř hororového hávu.

Zastihla mě noc

Narazil na scénář Jaromíry Kolárové, se kterou měl zakázáno spolupracovat. Zaujalo ho jedno slovo – Ravensbrück. Tam byl nacistický koncentrační tábor, ve kterém byl on sám v dětském věku internován, proto začal vyvíjet snahu o natočení filmu právě o tomto tématu. Musel přesvědčit ředitele Barrandova a režiséry, kteří již byli pro film vybráni – Jireše a Balíka. Scénář popisoval osud komunistky Jožky Jabůrkové, ale on sám scénář přepsal tak, že spíše než osud Jabůrkové připomínal osud Mileny Jesenské a podle tohoto scénáře film Zastihla mě noc také natočil. Snímek si dobyl značný úspěch dokonce i na Západě. Také z něho o deset let později okopíroval Steven Spielberg scénu do svého Schindlerova seznamu s ženami jdoucími do sprch a obávajícími se, že se jedná o plynovou komoru.

Emigrace a návrat

V této době se již začal připravovat na emigraci do západního Německa. Musel ještě natočit koprodukční pohádku Galoše šťastia. Při natáčení se seznámil se svou druhou ženou Terezou Pokornou, která mu řekla, že s ním půjde kamkoli. V roce 1987 odešel do Německa, kde natáčel především pro televizi, mimo jiné epizody seriálu Maigret. Po roce 1989 se vrátil a navázal na svou původní tvorbu. K válečné tematice se znovu vrátil ve snímku Habermannův mlýn. Opět v něm otevřel bolestivé otázky viny a kolektivní odpovědnosti. Trauma války jej nikdy neopustilo – jen měnilo podobu.

Historiky z lágru

Herz měl svérázný smysl pro humor a ve filmech chodil s oblibou za únosnou hranu. Mohl si to dovolit. Dítě z židovské rodiny se zkušeností z koncentračního lágru, pokřtěný muž a nakonec ateista.

„Juraj měl opravdu zvláštní způsob humoru, ne každý to snesl,“ potvrzuje bývalá žena Tereza Pokorná, která po jeho boku strávila dvaadvacet let. I když se jejich cesty rozdělily, zůstali přáteli. A dodává, že jediný projekt, který Herz nestihl dokončit, byl Silent Step Dance.

„Byl to jeho dlouholetý sen, dětské vzpomínky na lágr,“ říká Pokorná. „Vzpomínám, jak si v Izraeli na toto téma vyprávěli s několika vrstevníky historiky a řvali smíchy. My partnerky tam seděly úplně v rozpacích, ale pro ně to byla obrana proti tomu, co zažili.“

Poslední roky života o něj pečovala jeho partnerka herečka Martina Hudečková. Zemřel 8. dubna 2018 v Praze ve věku 83 let. Je pochován na Novém židovském hřbitově na Olšanech – symbolicky, jako by se jeho životní kruh uzavřel.

Juraj Herz přežil koncentrák, cenzuru i emigraci. Nikdy však neutekl vlastní zkušenosti s hrůzou. Přetavil ji v umění, které dodnes mrazí. A právě v tom spočívá jeho velikost: dokázal dát temnotě tvar – a přinutil nás se do ní podívat.

Vydavatel: V mládí jsem pracoval krátce u krátkého filmu, který sídlil v prostorách bývalého kině „Pokrok“ na Žižkově. Z neznámých důvodů si pamatuji setkání s panem Herzem při jakémsi natáčení pro televizi. Z celé epizody si jen pamatuji, to jak jsme se bavili o tom, že by rád natočil film nadsamec podle knihy Alfreda Jarry.

Film Spalovač mrtvol považuji za klenot české kinematografie.

Otto Šimánek alias Pan Tau:

Dvakrát unikl ze spárů smrti, potřetí se mu to už nepodařilo

Kamil Šivák

Nemluva s buřinkou. I tak by se dal popsat Pan Tau. Jeho představitel, herec Otto Šimánek, si na sklonku svého života zahrával se svým zdravím. Razil heslo, že k lékaři až po čtyřech. Kdovi, možná kdyby se nechal hospitalizovat dříve, byl by ještě mezi námi.

Buřinka, frak a lišácký úsměv. To je Pan Tau, který dokáže hovořit i beze slov. Seriál o tomto mužikovi, který si rád poklepává na klobouk, je atraktivní nejen pro mládež, ale i pro dospělé diváky, kteří mají v sobě alespoň kousek malého dítěte.

Na Pana Taua se můžete podívat dnes v 17:05 na Primě a pak každou neděli večer na ČT Děčku

Připomnělo mi to nás

Tak takto přesně okomentovala poslední film Otty Šimánka jeho dcera Alexandra. Film Pan Tau se svým zpracováním odlišoval od předchozích dílů a primárně sloužil spíše pro pobavení dospělého publika.

Poprvé se tajemný Tau objevil na obrazovkách v roce 1966, tehdy ještě jako televizní seriál. Za dvacet dva let natáčení vzniklo třicet tři epizod, poslední, již zmíněný film, vznikl v ruce 1989.

Nedokázal si upřít kouření

„Oboustranný infarkt dostal, když pomáhal dělat na chalupě vodovodní řad,“ zavzpomínala jeho manželka Ludmila. „Pak přišla mrtvice. Naléhala jsem na něho, aby přestal s kouřením, ale pak jsem zjistila, že chodí k sousedům,“ dodala.

Šimánek si asi přál, aby žil v pohádkovém světě a poklepání na buřinku by vyléčilo všechny neduhy. K lékařům údajně šel, až když neměl zbylí. A právě možná tato liknavost jej připravila o život. Kdyby šel totiž včas na operaci, mohlo být vše úplně jinak. S rakovinou střev si totiž není radno zahrávat.

Závod s časem

„K doktorům jsem jej dotáhla až na poslední chvíli,“ pokračovala hercova manželka. „Po operaci jsem mu namluvila, že vše dopadlo dobře, i když byl opak pravdou a lékaři mi řekli, že mu nedávají moc šancí.“ Zlepšení zdravotního stavu nepřinesla ani druhá operace, přestože hercův německý ctitel zařídil špičkové ošetření.

„Volal mi nějaký chlap z Německa, že mu zařídil novou operaci, která se určitě povede. Mým úkolem bylo dovést Otta do Prahy. Odtud by ho odvezli do Mnichova,“ dodala. Jenomže v ten den upadl Pan Tau do kómatu a už se z něj neprobudil. O sedm dní později zemřel. Otázkou tak zůstává, zda by jej včasná intervence dokázala udržet při životě, nebo by se jen oddálilo nevyhnutelné.

Ze země sovětů

Sovětský mafián zbohatl na hladomoru a měl nejlepší prostitutky. Jeho žena se oběsila a peníze mu zplesnivěly

Vladimír Blažek iprima 2026

Strojvůdce nákladního vlaku začal prudce brzdit, přes koleje totiž ležel vzrostlý strom, který by nepochybně způsobil nehodu. U trati stály vozy tažené koňmi a mezi nimi čekali zarostlí muži oblečení do směsi civilního oblečení a vojenských uniforem. Všichni měli zbraně ... pušky Mosin-Nagant, sovětské i německé kořistní samopaly. Když vlak zastavil, vrhli se k vagonům, násilím otevřeli posuvné dveře a odnášeli plné pytle k vozům.

Přepadení jako z westernu až na to, že v pytlech nebylo zlato, ale obilí. Jenže to mělo v Sovětském svazu v roce 1947 cenu vyšší než zlato, mělo cenu života. Muž, který celou akci naplánoval, se jí neúčastnil, kromě velitele banditů nikdo ani neznal jeho jméno. Byl to nenápadný úředník sedící v kanceláři v daleké Moskvě.

Obyčejný úředník

Jmenoval se Michail Isajev a nebyl ničím zajímavý, prostě jeden z úředníků organizace ROSGLAVCHLEB spadající pod ministerstvo potravinářského průmyslu. Jak název napovídá, právě tady se rozhodovalo o zásobování ohromné země obilím a pekárenskými výrobky. Dnes bychom Isajeva označili za příslušníka středního až vyššího managementu. Měl na starosti logistiku, jeho úkolem bylo koordinovat dodávky. Prostě od stolu rozesílal vlaky se základními potravinami po svazových republikách.

Za fasádou sovětského úředníka se skrýval ilegální milionář, zločinec, který vládl rozsáhlé organizaci. Po hladových válečných letech totiž přišla neúroda a s ní hladomor. Přístup k obilí se tak rovnal vlastnictví zlatého dolu.

Sucho a hladomor

Zatímco Sovětský svaz posílal potravinovou pomoc do zemí střední Evropy včetně Československa, aby zde upevnil své mocenské postavení, jeho vlastní občané trpěli hladem. Příčinou bylo nejen válkou rozvrácené hospodářství, ale především sucho v roce 1946. Nejhuř postiženy byly centrální oblasti Ruska, Ukrajina a Moldavsko. Sklizeň obilí v roce 1946 činila 39,6 milionu tun, což bylo 2,4krát méně než v roce 1940. Odhady počtu obětí hladomoru se pohybují mezi jedním a 1,5 milionem lidí.

Dodávky obilí začal Isajev rozkrádat už za války, ale to se ještě snažil ovládat. V podmínkách válečného stavu by odhalení znamenalo jediný trest – zastřelení. Když se po vítězství Sovětského svazu nad nacistickým Německem poměry uvolnily, padly u něj veškeré zábrany. Vybudoval cosi jako firmu ve firmě, v jeho organizaci byli spolupracovníci z ROSGLAVCHLEBu, ředitelé velkých pekáren i řidiči rozvážející obilí, uplácel vlivné lidi nad ním a spolupracoval se šéfy podsvětí.

Finty obilného mafiána

Základem kšeftaření těžko představitelného rozsahu byl řetězec, který začínal u dopravy, kde se obilí ztrácelo, a končil u prodejců chleba na černém trhu. Pokud při přepravě občas pět procent obilí „zmizelo“, nezpůsobilo to velkou pozornost. Ve skutečnosti ale doputovalo do pekárny, kde už ředitel zařídil, aby se z něj upekla chléb, který další lidé prodávali pod rukou. Každý si přišel na své a žádný z článků řetězce neměl důvod si stěžovat.

Přiděly chleba byly v Sovětském svazu zrušeny k 1. prosinci 1947, do té doby měl pracující člověk nárok na 500 až 800 gramů denně. Jenže chléb se často ani na lístky nedal koupit. Na černém trhu to samozřejmě nebyl problém, ale ceny byly astronomické. Zatímco ve státních prodejnách se pohybovaly kolem jednoho až tří rublů za kilogram, pod rukou zákazníci platili 80 až 600 rublů. Velké rozpětí bylo dáno tím, jak moc oblast postihl nedostatek. Nejvíce platili lidé v oblastech postižených hladomorem. Průměrný měsíční plat se přitom tehdy pohyboval kolem 500 rublů, což někde stačilo jenom na jeden, dva bochníky.

Druhý způsob, jak Isajev získával obilí, jsme si popsali na samotném začátku – byla to vlastně obyčejná loupežná přepadení. Už nevíme, kde se potkali moskevský úředník a bandita, ale spolupráce s jedním z bossů sovětského podsvětí Andrejem Gorelovem dlouhodobě fungovala.

Isajev, jenž měl přehled o všech pohybech základních potravin po Sovětském svazu, dal šéfovi podsvětí vědět, který vlak se vyplatí přepadnout, a ten zařídil ostatní. Dělili se „fifty-fifty“. Akce ozbrojených band v poválečném Sovětském svazu nebyly nic výjimečného, tvořili je vězni, zběhové i vojáci, kteří se vrátili z války domů, kde je čekala jen bída.

Život na vysoké noze

Zatímco v tržní společnosti není problém utratit ani opravdu velké množství peněz, v Sovětském svazu to byl problém prakticky neřešitelný. I ve skromných poválečných poměrech jste si mohli koupit luxusní vůz, velký byt na dobré adrese i letní sídlo za Moskvou, jenže to bylo stále jen nepatrné množství peněz, které Isajev získal. Na Západě by si mohl pořídit akcie, vlastní podnik, jachtu, letadlo, ale to v SSSR prostě nešlo. Šéf obilné mafie tak měl jen spoustu barevných obrázků s omezenými možnostmi jejich použití.

Isajev proto ve velkém kupoval zlato a kožichy. Jenže proud peněz tekla rychleji, než stačil utrácet. Chodil do těch nejdražších restaurací, ve svém letním sídle pořádával opulentní večírky pro své „obchodní“ partnery a moskevskou smetanou. Zatímco země hladověla, u Isajeva se jedl kaviár po lžících. Společnost mužům dělaly ty nejdražší prostitutky z hlavního města.

Přečtete si také: Falešná jednotka Rudé armády došla až do Berlína. Vedl ji podvodník z Ukrajiny.

Manželka na oběšení

Užívali si všichni kromě Isajevovy manželky. Ta samozřejmě musela vědět, že všechno to zlato a kožichy její manžel nemohl pořídit z platu pracovníka státní organizace. A jen málokterá žena by se smířila s tím, že její muž pořádá orgie s prostitutkami.

Jednoho dne našel Isajev svou manželku oběšenou. A to byl také den, kdy poprvé, ale ne naposledy, do jeho bytu vkročila policie. Isajev obětoval nemalé peníze, aby v protokolu jako příčina smrti byl uveden infarkt. Jenže se začala stahovat i smyčka policejního vyšetřování.

Plesnivé rubly

Michail Isajev si žil vysoko nad obvyklé poměry a už se to ani nesnažil skrývat. Na policii začala chodit udání, mimo jiné o hlučných večírcích v jeho letním sídle. Podezření zesílilo, když policisté provedli domovní prohlídku. Kromě zlata a kožichů našli také ohromné zásoby konzerv a luxusního alkoholu. Největší překvapení vyšetřovatele čekalo na zahradě, kde vykopávali jednu sklenici za druhou a v každé

byla tlustá rulička rublů. Protože ale víčka netěsnila, stačily bankovky v hodnotě přes milion rublů zplesnivět.

Policie začala rozkrývat celou síť Isajevových spolupracovníků po celém Sovětském svazu. Jestliže u šéfa mafie našli více než milion rublů, další členové gangu měli nižší statisíce. Pro srovnání, nový vůz Poběda, kterým jezdili jen strániční funkcionáři nebo ředitelé továren, tehdy stál 16 000 rublů.

Mohlo by vás také zajímat: Černá kronika SSSR: Nejsem člověk, jsem bestie. Vrah horší než Čikatilo zabíjel 25 let

Rozsudek nad Michailem Isajevem soud vynesl v létě 1949. I když se trest 25 let vězení může někomu zdát vysoký, ve skutečnosti měl odsouzený neuvěřitelné štěstí, protože v roce 1947 byl v Sovětském svazu trest smrti zrušen a verdikt padl před jeho obnovením v lednu 1950. Za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, navíc v takovém rozsahu, by ho výstřel do týla neminul.

Černá kronika SSSR

Zatímco společnost měla směřovat k zářným zítřkům, v zemi sovětů se vraždilo, loupilo, kradlo. A protože Sovětský svaz byl skutečně velký, i zločiny tu byly pro nás svým rozsahem skoro nepředstavitelné. I když se aspoň o některých v sovětském dobovém tisku psalo, v Československu byste zmínky hledali jen těžko. Náš vzor totiž měl být bezchybný. Největším, nejzávažnějším a nejzajímavějším zločinům se bude věnovat seriál Černá kronika SSSR.

Připomíná se havarie v Černobyli.

V neděli 26.4. to bylo přesně 40 let od havarie v jaderné elektrárně v Černobyli. Při této katastrofě se do atmosféry dostal radioaktivní mrak, který se postupně šířil napříč Evropou a dostal se také na území Česka. Jak se radioaktivní spad šířil a kde ho bylo na našem území nejvíce, ukazují mapy meteorologů a Státního ústavu radiační ochrany.

K výbuchu jednoho z reaktorů Černobylské jaderné elektrárny, která se nachází na území dnešní Ukrajiny, došlo 26. dubna 1986. Dalších deset dní pak trval požár reaktoru, při čemž stále unikaly další a další radioaktivní látky do atmosféry. K veřejnosti ale sovětský režim pouštěl informace až se zpožděním, což platilo i pro komunistické Československo.

Nebezpečné látky se vlivem proudění větru roznesly skoro po celé Evropě. Podle animace, kterou zveřejnil španělský Institut pro vědy o Zemi (IGEO), je dobře vidět, jak se v nejbližších dnech po katastrofě šířily radioaktivní částice v ovzduší nad Evropou. Nejprve se začal radioaktivní oblak šířit do severní Evropy, postupně se pak rozprostřel nad velkou část evropského kontinentu.

Dostal se i nad tehdejší Československo. Mapa, kterou zveřejnil Státní ústav radiační ochrany (SÚRO), ukazuje, které části dnešní České republiky byly podle dat nejvíce kontaminované radioaktivním prvkem Cesium-137, což je umělý radioaktivní izotop vznikající štěpením uranu v jaderných reaktorech a při výbuších. Hlavní celostátní průzkum byl proveden mezi 16. a 18. červnem 1986 a jeho cílem byl průzkum kontaminace celého státu. Data ukazují, že největší radioaktivní spad byl v pásu od Šumavy přes Českomoravskou vrchovinu až po východní Čechy.

Svět za zavřenými víčky:**Co skutečně vidí nevidomí.**

Honza Řecký

Tma nebo nic: Fyziologie a vnímání slepoty.

Nejčastější a nejchybější odpovědí na otázku „ Co vidí nevidomí? “ je „, čern “ . My, vidoucí, jsme zvyklí spojovat absenci světla s černou barvou, s tmavou místností, s noční oblohou. Extrapolujeme z vlastní zkušenosti a snažíme se představit si svět člověka zbaveného zraku. Ale pro někoho slepého od narození, kdo nikdy neměl samotný pojem světla a barvy, je „, čern “ stejně abstraktní jako pro nás ultrafialové záření. Jejich zkušenost není přítomností tmy, ale úplnou absencí vizuálních informací jako takových. Zkuste si představit, co vidíte loktem nebo zadní částí hlavy. Nic? Ne černé pole, ne šedou mlhu, ale přesně „, nic “, úplnou absencí vizuálního vnímání. Právě toto „, nic “ je nejpřesnějším, i když pro vidícího člověka obtížně pochopitelným, popisem vrozené úplné slepoty. Mozek takového člověka jednoduše nemá kategorii „, zraku “, jeho zraková kůra, která nepřijímá podněty z očí, je od dětství „, přestrojena “ k řešení jiných problémů.

Ti, kteří ztratí zrak později v životě, mají zcela jinou zkušenost. Jejich mozek si pamatuje, co je světlo, barva a tvar. Jejich svět po oslepení může být rozmanitý. Někteří skutečně vidí neustálou, neproniknutelnou čern. Jiní vidí šedou, mléčnou mlhu, bez jakýchkoli rysů. Další mohou vnímat chaotické záblesky světla, bez tvarové barevné skvrny, tzv. „, fosfény “, které jsou výsledkem spontánní neuronální aktivity v umírajícím vizuálním systému. Americký spisovatel a neurovědec John Hull, který v dospělosti oslepl, popsal tento přechod ve svém deníku „, Dotek skály “: „, Děšť je pro mě zvuk. Už to není vizuální jev. Už si nedokážu představit, jak vypadá... Svět se pro mě stal proudem dojmů bez vizuálního rozměru. “ Jeho mozek postupně „, zapomněl “ na obrazy a nahradil je sluchovými a hmatovými mapami reality.

Je důležité si uvědomit, že „, slepota “ není binární pojem „, vidět/nevidět “ . Má širokou škálu stupňů. Podle Světové zdravotnické organizace je na celém světě přibližně 2,2 miliardy lidí se zrakovým postižením, ale pouze asi 40 milionů z nich je zcela slepých. Většina lidí považovaných za legálně nevidomé má zbytkové vidění. Dokážou rozlišovat světlo a stín, vnímat rozmazané obrysy objektů a vidět svět, jako by skrz zamlžené okno. Jejich vizuální zážitek je mozaikou rozmazaných obrazů, skvrn a mezer, které se mozek neustále snaží doplnit a interpretovat.

Ale ta nejužasnější věc se děje v mozku někoho, kdo je od narození slepý. Jejich zraková kůra, ten výkonný „, počítač “ určený ke zpracování vizuálních informací, nezahálí. Díky fenoménu neuroplasticity nabývá nových funkcí. Studie využívající funkční magnetickou rezonanci ukazují, že u nevidomých lidí se při čtení Braillova písma nebo rozpoznávání zvuků aktivují stejné oblasti týlního laloku, které jsou u vidících lidí zodpovědné za vidění. Mozek „, vidí “ prsty a ušima. Tato reorganizace umožňuje nevidomým dosáhnout ohromující ostroty v ostatních smyslech, ale nejedná se o mystický „, šestý “ orgán, ale o výsledek kolosální reorganizace neuronových sítí. Odpověď na otázku „, co vidí nevidomí? “ tedy závisí na tom, koho se zeptáme. Může to být absolutní „, nicota “, chaotická krajina světla a stínu nebo svět stvořený ze zvuků a hmatu. Nikdy to ale nebude jen „, černá “, protože k vnímání černoty je potřeba také zážitek světla.

Vnitřní obrazovka: Sny, představivost a mentální obrazotvornost.

Pokud je vnější svět pro nevidomého člověka tvořen zvuky, vůněmi a hmatem, pak je jeho vnitřní svět, svět představivosti a snů, ještě složitějším a úžasnějším vesmírem. O čem sní lidé, kteří nikdy neviděli? Tato otázka fascinuje filozofy a vědce po staletí. Moderní výzkum a svědectví samotných nevidomých ukazují, že obsah jejich snů přímo závisí na tom, zda měli

vizuální zážitek. Lidé, kteří oslepli po 5.–7. roce věku, obvykle mívají vizuální sny i nadále. Jejich mozek, který si uchoval vzpomínku na obrazy, používá tento starý dětský „, archiv “ ke konstrukci snů. Mohou vidět tváře blízkých, krajinu svého dětství nebo číst texty. Postupem času, jak vizuální paměť slábne, se však tyto obrazy mohou stát slabšími a fragmentovanějšími a ustupovat jiným smyslovým zážitkům.

Sny lidí slepých od narození postrádají vizuální složku. To ale neznamená, že jsou méně živé nebo intenzivní. Jejich sny jsou symfonií zvuků, vůní, hmatových vjemů a emocí. Dokážou „, slyšet “ dialog, „, cítit “ vítr na kůži, „, vnímat “ texturu předmětů a prožívat radost, strach nebo smutek se stejnou, ne-li větší intenzitou než vidoucí lidé. Jeden člověk slepý od narození popsal svůj sen takto: „, Zdálo se mi, že jsem v obrovské katedrále. Neviděl jsem ji, ale cítil jsem její rozlehlost podle toho, jak se ozvěny odrážely od zdí, cítil jsem studený kámen pod nohama a vůni kadidla ve vzduchu. “ Jejich sny jsou čistým zážitkem, nezprostředkovaným vizuálními obrazy.

Neméně zajímavá je otázka představivosti. Jak si někdo, kdo slona nikdy neviděl, představuje například slona nebo „, červenou “ barvu? Tyto obrazy si konstruují ze stavebních bloků, které mají k dispozici - hmatových, sluchových, čichových. Pro ně slon není obraz, ale soubor vjemů: obrovský, teplý, s drsnou, vrásčitou kůží, s hlasitým, trumpetovým hlasem. Mohou si „, červenou “ barvu spojovat s teplem ohně, chutí zralých jahod nebo pocitem hněvu. Nejde o vizuální, ale o synestetické, tzv. intersenzorické znázornění. Slavná Helen Kellerová, hluchoslepá od dětství, napsala: „, Strukturu světa chápu vibracemi. Blížící se člověka cítím podle chvění podlahy. Jednu knihu od druhé dokážu rozlišit podle vůně papíru. “ Její vnitřní svět byl postaven na vibracích a vůních.

Schopnost nevidomých lidí vytvářet složité prostorové obrazy je ohromující. Dokážou se perfektně orientovat v známém prostoru a na základě vzpomínek na počet schodů, uspořádání nábytku a akustiku si v mysli vytvoří trojrozměrnou mapu. Výzkum ukazuje, že nevidomí lidé často překonávají vidoucí lidi v určitých prostorových úkonech, které vyžadují čistě mentální manipulaci. Jejich mozky, osvobozené od nutnosti neustálého zpracovávání vizuálních vstupů, se mohou efektivněji soustředit na konstrukci abstraktních modelů.

Velký argentinský spisovatel Jorge Luis Borges, který začal oslepovat v dospělosti, se nad tímto tématem rozsáhle zamýšlel. Ve své přednášce „, Slepota “ řekl: „, Svět nevidomých není noc, jakou si lidé představují. Já, který jsem byl v době psaní tohoto textu na půl cesty k oslepnutí, musím říci, že svět nevidomých není noc. Je to vágní svět, mlhavý svět, nazelenalý nebo modravý svět, slabě svítivý. Můj svět je svět mlhy. “ Pro něj, muže knih, ztráta zraku nebyla koncem, ale začátkem nové etapy tvořivosti. Přestal „, vidět “ vnější svět, ale jeho vnitřní zrak, jeho představivost se ještě zostříla. Diktoval svá poslední, nejbilantnější díla, postavená na hře s myšlenkami, symboly a zrcadly. Jeho příklad, stejně jako příklad Homéra nebo Miliona, ukazuje, že tvořivost se nerodí z vnějších dojmů, ale z hlubin ducha, a fyzická slepota může paradoxně zostřit vnitřní zrak.

Zvýšené smysly: symfonie zvuků, vůní a doteků.

Představa, že nevidomí lidé disponují nadpřirozeně zesílenými smysly sluchu, hmatu a čichu, je mýtus i pravda. Je to mýtus, protože fyziologicky se jejich uši, nos a kůže neliší od našich. Je to pravda, protože jejich mozky se učí využívat informace z těchto smyslů s ohromující efektivitou a kompenzují tak ztrátu zraku. Tento jev, známý jako senzorická kompenzace, je pozoruhodným příkladem neuroplasticity - schopnosti mozku restrukturalizovat se a fungovat v reakci na nové zkušenosti. Jak již bylo zmíněno, zraková kůra nevidomého člověka „, nestojí nečinně “, ale aktivně se zapojuje do zpracování sluchových a hmatových informací. V důsledku toho se svět pro nevidomého člověka stává komplexní, vícerozměrnou partiturou, kde každý zvuk, každý pach, každý dotek nese

obrovské množství informací, které jsou pro vidoucího člověka nepřístupné.

Sluch se stává primárním nástrojem pro prostorovou orientaci. Nevidomý člověk se učí vnímat svět akusticky. Slyší nejen kroky, ale i to, jak se odrážejí od zdí, nábytku a jiných lidí, čímž si v mysli vytváří podrobnou zvukovou mapu okolního prostoru. Podle změn v akustice dokáží poznat, že vstoupili do velké místnosti z úzké chodby, nebo že je před nimi překážka. Někteří nevidomí si tuto schopnost vyvinou až do bodu skutečné echolokace, podobné té, kterou používají netopýři nebo delfini. Vydávají tiché cvakání jazykem a podle toho, jak se zvuk odráží od předmětů, dokáží s ohromující přesností určit jejich velikost, tvar a vzdálenost. Jeden z nejznámějších „, echolokátorů “, Američan Daniel Kish, který oslepl v dětství, se naučil jezdit na kole a chodit na horské túry pouze s využitím echolokace.

Hmat se transformuje z pasivního smyslu na aktivní nástroj poznávání a prsty nevidomého člověka se stávají jeho očima. Jsou schopni číst nejen vyvýšené tečky Braillova písma, ale také rozlišovat nejjemnější textury a určovat teplotu a vlhkost. Prostřednictvím hmatu „, vidí “ tvar předmětu, jeho materiál, jeho hmotnost. Pro ně není tvář milované osoby vizuálním obrazem, ale mapou křivek, vrásek a tepla kůže. Známa hluchoslepá psychologka Olga Skorochodovová ve své knize „, Jak vnímám, představuji si a chápu svět kolem sebe “ napsala: „, Když ‚zkoumám‘ předmět, ohmatávám ho ze všech stran a v mé mysli se vynořuje holistický obraz... Je to jakási trojrozměrná, sochařská vize. “

Čich hraje také zásadní roli. Zatímco pro vidícího člověka je svět pachů spíše pozadím, pro nevidomého se stává důležitým navigačním systémem. Dokáže podle čichu určit, co je v blízkosti – pekárna, lékárna nebo květinářství. Dokáže poznat známou osobu podle vůně jejího parfému nebo oblečení. Pachy sdělují informace o ročním období, počasí a náladě okolního prostoru.

Bylo by však chybou považovat tyto zvýšené smysly za nějaký dar, který přichází přirozeně. Jsou výsledkem obrovského, každodenního úsilí, neustálého tréninku pozornosti a paměti.

Nevidomý člověk je nucen vědomě se učit to, co vidoucí dělá automaticky. Musí neustále analyzovat, porovnávat a zapamatovávat si tisíce sluchových, hmatových a čichových „, podnětů “, aby si vytvořil vlastní obraz světa. To vyžaduje kolosální soustředění a intelektuální úsilí. Když tedy mluvíme o „, zesílených smyslech “ nevidomých, nemluvíme o superschopnostech, ale o nejvyšším mistrovství ve využívání zdrojů, které jsou každému z nás dány, ale které my, vidoucí, často zanedbáváme a spoléháme se na svůj dominantní smysl - zrak. Jejich svět je připomínkou toho, kolik nám uniká tím, že se díváme, ale nevidíme, posloucháme, ale neslyšíme, hmatáme, ale necítíme.

Fantomové vidění: syndrom Charlese Bonneta a halucinace.

Svět člověka, který ztratil zrak, je plný nejen tmy a zvuků, ale i duchů. Někdy mozek, zbaven obvyklého toku vizuálních informací z očí, začne sám generovat obrazy a vytvářet živé, komplexní a naprosto realistické halucinace. Tento ohromující a stále málo pochopený jev je známý jako syndrom Charlese Bonneta (CBS). Byl pojmenován po švýcarském přírodovědci a filozofovi z 18. století, který tento jev poprvé popsal při pozorování svého dědečka, který v důsledku šedého zákalu téměř úplně oslepl. Jeho dědeček, ačkoli měl zdravý rozum a paměť, začal před sebou „, vidět “ lidi, zvířata, budovy a vzory, které tam ve skutečnosti nebyly. Chápal velmi dobře, že se jedná o halucinace, a dokázal je klidně a důkladně popsat.

Charles Bonnetův syndrom není duševní onemocnění. Není spojen se schizofrenií, demencí ani jinými poruchami. Jedná se o typ „ fantomové bolesti “ zrakového systému. Když zraková kůra přestane přijímat signály ze sítnice, „ neusne “, ale naopak se může stát hyperaktivní. Neurony, zbavené vnější stimulace, začnou spontánně stimulovat a mozek tuto aktivitu interpretuje jako skutečné vizuální obrazy. Je to podobné, jako když člověk s amputovanou nohou může nadále pociťovat bolest nebo svědění v ní. Mozek se snaží „ doplnit “ chybějící část reality a zaplnit prázdnotu vlastními výtvoři.

Halucinace u SBS mohou být velmi rozmanité. Nejčastěji lidé vidí geometrické vzory, mřížky a cihlové zdivo a často se však objevují i mnohem složitější obrazy. Pacienti popisují, jak se jejich pokoj náhle zaplnil lidmi v dobových kostýmech, kteří tiše chodí nebo sedí, ale neinteragují. Mohou vidět exotická zvířata, fantastické krajiny a tváře cizích lidí, kteří se někdy přibližují a pak mizí. Charakteristickým rysem těchto halucinací je jejich „ neškodnost “. Zřídka jsou děsivé nebo hrozné. Připomínají němý film promítaný mozkiem na vnitřní obrazovku. Osoba si obvykle zachovává kritický postoj k tomu, co se děje, a chápe, že to vše je jen výplod její fantazie.

Tento syndrom je poměrně častý, zejména u starších lidí, kteří ztrácejí zrak v důsledku onemocnění, jako je věkem podmíněná makulární degenerace, glaukom nebo diabetická retinopatie. Odhady se liší a pohybují se od 10 % do 40 % pacientů s významnou ztrátou zraku. Mnoho lidí se však bojí sdělit lékařům nebo rodinným příslušníkům své halucinace ze strachu, že budou považováni za blázny. To je vede k tomu, že trpí sami a prožívají neustálou úzkost a strach. Proto je důležitým úkolem vzdělávat lékaře a psychology o syndromu Charlese Bonneta a vysvětlovat jeho neurologickou podstatu. Už jen samotné vědomí, že se nezblázníte, ale že váš mozek jen hraje triky, může přinést obrovskou úlevu.

Charles Bonnetův syndrom není jen lékařskou zvláštností, ale také jedinečným oknem do tvůrčí laboratoře našeho mozku. Ukazuje, že mozek není pasivním zapisovačem reality, ale jejím aktivním konstruktérem. Neustále konstruuje modely, hypotézy a vyplňuje mezery. A když je jeden z těchto informačních kanálů zablokovaný, začne improvizovat a vytvářet si vlastní světy z fragmentů vzpomínek, obrazů a asociací. Tyto fantomové vize jsou důkazem nevyčerpatelné kreativity našeho vědomí, jeho neochoty přijmout prázdnotu. Připomínají nám, že hranice mezi vnímáním a představivostí, mezi realitou a halucinacemi, je mnohem tenčí a svévolejší, než si myslíme. A i v naprosté tmě náš mozek dál maluje a vytváří svá rozmarná a tichá mistrovská díla.

Technologický vhled: Od hole k bionickému oku.

Po staletí byly hlavními pomůckami nevidomých jejich vlastní vylepšené smysly a jednoduché, ale důmyslné pomůcky: hůl nebo hůl k „ nahmatání “ cesty a věrný vodič pes. V 19. století se k tomuto arzenálu přidal další skvělý vynález: písmo s reliéfními tečkami od Louise Brailla, které otevřelo svět psaného slova nevidomým. Skutečná revoluce v technologiích pro nevidomé však nastala ve druhé polovině 20. a na začátku 21. století. Pokroky v elektronice, informatice a neurobiologii daly naději, že fyzickou slepotu lze, ne-li zcela překonat, tak alespoň významně kompenzovat.

Prvním krokem byl vznik „ mluvících “ zařízení. Čtečky obrazovky, jako například JAWS nebo NVDA, se naučily číst nahlas vše, co se dělo na obrazovce počítače nebo chytrého telefonu. To otevřelo nevidomým přístup k internetu, e-mailu, textovým editorům - k celému světu informací, který jim byl dříve nepřístupný. Objevily se GPS

navigátory pro chodce, které poskytovaly slovní pokyny, a zařízení schopná rozpoznávat a mluvit text z jakéhokoli povrchu nebo identifikovat nominální hodnotu bankovek. Tyto technologie sice nevrací zrak, ale dávají lidem nezávislost a soběstačnost v každodenním životě.

Ale nejdívočejší sny vědců a inženýrů se točí kolem vytvoření „ umělého vidění “ - technologií, které přenášejí vizuální informace přímo do mozku a obcházejí poškozené oči. Dnes to už není sci-fi, ale realita, i když v raných fázích vývoje. Jednou z nejslibnějších oblastí jsou sítnicové implantáty neboli „ bionické oči “. Systém jako Argus II se skládá z miniaturní videokamery integrované do brýlí, externího procesoru, který převádí video signál na elektrické impulsy, a pole elektrod implantovaných na sítnici. Tyto elektrody stimulují zbývající zdravé buňky sítnice, které pak vysílají signály do mozku.

Co člověk s takovým implantátem „ vidí “? Není to plné vidění, jako u vidícího člověka. Pacienti to popisují jako vnímání záblesků světla neboli „ fosfénů “, které tvoří obrysy objektů. Dokážou rozlišit světlo od tmy, vidět dveře, obrys osoby nebo velká písmena na obrazovce. To nestačí k přečtení nebo rozpoznání obličejů, ale stačí to k získání větší prostorové nezávislosti. Jeden pacient, který dostal takový implantát, uvedl, že poprvé po mnoha letech byl schopen samostatně chodit po chodníku bez obav z nárazu do překážky. To je obrovský průlom, který obnovuje svobodu pohybu.

Další, ještě složitější přístup, zahrnuje kortikální implantáty, které stimulují nikoli sítnici, ale samotnou zrakovou kůru. Tento přístup by mohl pomoci i lidem s úplným poškozením zrakového nervu. Probíhá také výzkum v oblasti optogenetiky - revoluční techniky, která využívá genetické inženýrství k tomu, aby se mozkové neurony staly citlivými na světlo. Teoreticky by to mohlo umožnit zapínání a vypínání specifických oblastí zrakové kůry pomocí světelných pulzů, čímž by se v mozku vytvářely umělé vizuální obrazy.

Všechny tyto technologie jsou stále v experimentální fázi a dostupné pouze velmi omezenému počtu pacientů. Jsou drahé, složité a vyžadují dlouhou rehabilitaci. Výsledky jsou stále skromné, ale nabízejí naději. Historie technologií pro zrakově postižené je příběhem neustálého pokroku, příběhem o tom, jak lidská mysl vzdoruje omezením přírody. Od jednoduché dřevěné hole až po nejsložitější neuronové rozhraní vidíme stejnou touhu - obnovit ztracené spojení lidí se světem, umožnit jim ho „ vidět “ novým způsobem. A možná v budoucnu bude mít otázka „ Co vidí nevidomí? “ zcela jinou odpověď, takovou, jakou si dnes ani nedokážeme představit.

Toaletní papír jako samozřejmost?

Až 70 % lidí na planetě ho vůbec nepoužívá.

Čím se tedy utírají?

Jitka Lubojacká Pro ženy

Mnoho věcí, které lidé používají každý den, považují za samozřejmé. A jen málokoho napadne, že ostatní to mohou vnímat úplně jinak. Tak třeba takový obyčejný toaletní papír. Napadlo by vás, že ho používá méně než třetina lidstva?

„My Arabové si musíme při balení na cesty zajistit tři věci: pas, dostatek peněz a ruční přenosný bidet,“ zažertoval před lety egyptský komik Bassem Youssef během svého debutového vystoupení ve Velké Británii. A vystihl tím jednu podstatnou věc. Hygienické návyky jsou v různých kulturách odlišné. Některé i zcela zásadně. A to, co někde považují za standard, může být jen o pár tisíce kilometrů dál vnímáno

jako naprosto nevhodné. I hygiena po toaletě totiž může zcela rozdělovat kultury.

Světlu vládne očista vodou

Podle dat respektované organizace Mongabay z roku 2024 používá toaletní papír pouze 25 až 30 procent světové populace, tedy výrazně menší část lidstva. Běžný je především v Evropě, Severní Americe a některých částech Latinské Ameriky, zatímco většina Asie, Afriky a Blízkého východu spoléhá výhradně na očistu vodou. Největší spotřeba toaletního papíru připadá na Spojené státy, Kanadu a západní Evropu, zatímco nejnižší je v Indii, Indonésii a napříč africkými státy.

Většina světa dává přednost jiným metodám. Nejrozšířenější je očista vodou – ať už pomocí malé nádoby, ruční spršky, nebo zabudovaného bidetu, který v mnoha asijských domácnostech představuje naprostý standard. V řadě kultur se udržuje i tradiční rozdělení rolí rukou: pravá je určená k jídlu a společenskému kontaktu, levá k hygieně, a to vždy v kombinaci s vodou.

Tradiční metody vedou

V oblastech s omezeným přístupem k výtvarným moderní společnosti se stále používají i přírodní materiály – hladké kamínky, listy, tráva nebo mech. Tyto metody mají hluboké kulturní kořeny, jsou ekonomicky dostupné a pro mnoho lidí představují rovněž hygieničtější a přirozenější způsob očisty než poskytuje toaletní papír.

Výroba toaletního papíru způsobuje výraznou ekologickou zátěž – vyžaduje velké množství dřeva, vody a energie, což potvrzují i analýzy ekologického magazínu Sustainably Kind Living. Rostoucí tlak na udržitelnost tak vede k hledání alternativ, jako je recyklovaný papír, bambus nebo úplný přechod na vodní hygienu.

Použitý papír v koši

Pro zajímavost – podle dat stanice Euronews se v západní Evropě průměrně spotřebuje kolem 20 kilogramů toaletního papíru ročně na osobu, což odpovídá 100 až 150 rolím. V Česku jsme v tomto ohledu trochu umírněnější, podle zdrojů platformy Statista jde o zhruba 12 kilo ročně na každého z nás. Jak napsal web BBC, největšími spotřebiteli toaletního papíru na světě jsou Američané, přestože v USA má každá čtvrtá toaleta problémy s ucpáváním a použitý papír se musí vyhazovat do odpadkového koše, a ne do mísy, jak je zvykem především v Evropě.

Vsedě, nebo v podřepu?

Stejně jako se svět pře o to, zda je lepší voda, nebo papír, podobné neshody panují i mezi zastánci sezení či naopak dřepnutí při toaletě. Mnoho lidí na Západě stále odmítá vzdát se klasického sezení na toaletě. Z anatomického hlediska je totiž podřep výhodnější. Tělo se dostane do úhlu, který umožňuje plynulejší vyprazdňování. Výsledkem je rychlejší, přirozenější a pro mnoho lidí i pohodlnější způsob, jak si ulevit.

A například podle zdrojů BBC většina Britek přiznává, že se na veřejných toaletách raději krčí nebo „vznášejí“, jen aby se vyhnuly přímému kontaktu s prkénkem. Toalety určené k použití v podřepu tento problém řeší mnohem elegantněji.

Syn se ptá otce: Tati, vyzná se babička v automatických převodovkách? „Ne.“ „A dieslovým motorům rozumí. „Ne.“ „Tak proč ji ukazují v televizi, jak leží pod autobusem?“

M. Beerova

Maud Beerové bylo třináct let, když ji nacisté deportovali do Terezína. V přeplněném vlaku bez oken si našla malou skulinu v prkně, aby mohla sledovat prosluněnou krajinu. Možná jako jediná se tehdy těšila. Věřila, že se znovu setká se svou první láskou Hermanem.

Pocházela ze staré židovské rodiny z Prostějova, města, kterému se kdysi říkalo Hanácký Jeruzalém. Už před válkou její rodiče tušili, že se blíží katastrofa. Když v březnu 1939 projížděla Prostějovem německá vojska, padal z nebe déšť se sněhem. Lidé s pohledem zavrtnutým do dlažby mlčeli, někdo plakal, jiný hrozil pěstí. Brzy poté začali nacisté uplatňovat protižidovské zákony: „Nesměli jsme chodit na náměstí. Když jsem chtěla navštívit prarodiče, musela jsem jít ze zadu do jiného domu, přelézt žebříkem zeď a tak se dostat k babičce a dědečkovi. Protože jsem nesměla vkročit mojí židovskou nohou na Pernštejnské náměstí v Prostějově.“

S Hermanem se v Terezíně skutečně setkali. Psali si dopisy až do chvíle, kdy byl Herman deportován dál. V posledním z nich stálo: „Měli jsme pěkné místo u okna.“ Nacisté tehdy, aby vzbudili zdání normality, vypravili některé civilní vlaky místo dobytčáků. Ten Hermanův končil ve vyhazovacím táboře Treblinka. Maud se pravdu dozvěděla až o desítky let později.

Z celé rodiny přežily holocaust jen tři ženy: Maud, její maminka a mladší sestra. Po válce se Maud zotavovala, poté se vrátila do Prostějova, ale brzy pochopila, že její budoucnost je jinde. Zapojila se do sionistického hnutí mládeže a pomáhala dalším dětem připravit se na odchod do Palestiny. V roce 1949 odjela s matkou a sestrou do nově vznikajícího Izraele. V Tel Avivu si vybudovala nový život, našla lásku, založila rodinu. Milovala moře, procházky a obyčejné radosti, které jí měly být navždy odepřeny.

„Říkám si,“ uzavírá své vyprávění, „jak kdysi řekla jedna koncentračnice z Polska: My jsme zvítězili nad Hitlerem. Máme vnoučata.“ Celý příběh pamětnice holocaustu Maud Beerové najdete v Magazínu Paměti národa, odkaz v komentáři.

s matkou a mladší sestrou, Prostějov 30. léta

V Prostějově po válce. Zleva: sestra Karmela, maminka Kateřina, Maud Stecklmacherová. Cca 1946-1947.

Hluhoněmí

Převzato

V roce 1937 bylo v Leningradu zatčeno 55 osob se sluchovým postižením. 35 z nich, včetně 10 žen, bylo po brutálním mučení zastřeleno a zbytek odsouzen na deset let v táborech.

Příběh takzvaného „případu neslyšících“ začal zdánlivě bezvýznamnou epizodou. Někteří z nich se živili prodejem ručně vyráběných uměleckých pohlednic pro cestující a vlak. To vyvolalo nespokojenost předsedy představenstva Leningradské krajské pobočky Celoruské společnosti neslyšících Erica Totmyanina. Obchodníci se s ním odmítli podělit o výnosy a poté napsal zprávu NCVD, ve které uvádí, že mezi karty by se mohly šířit „kontrarevoluční obrazy“.

Při pátrání v pracovní továrně „Skorohod“, který se podílel na prodeji pohlednic, bylo ze 1411 karet nalezeno pět fotografií Adolfa Hitlera. Tyto obrázky k němu náhodou přišly. Ve stejném domě žil německý polytemigrant-komunista Albert Bloom, také hluchoněmý. Při příjezdu z Německa si s sebou přivezl krabice cigaret, které výrobci vložili portréty Vůdce, protože nacistická propaganda byla rozšířena. Soused, který tyto fotky pořídil, asi jen nevěděl o jejich politickém významu.

Nalezené snímky jsou "důkazem", že Albert Bloom údajně vytvořil kontrarevoluční fašistickou organizaci a nalákal do ní hluché lidi. Byl obviněn ze špehování zařízení obranného průmyslu a dokonce z přípravy teroristických činů, obvinění typických pro tuto dobu.

Po zatčení prvních prodejců pohlednic následovaly hromadné zatýkání dalších neslyšících a němých obyvatel Leningradu. Výslech probíhal za účasti neslyšících tlumočnicků, vyšetřovatelé však využívající zranitelné pozice zdravotně postižených, zaznamenali do protokolů ne skutečné důkazy, ale fiktivní formulace. Podpisy pod dokumenty byly mučeny a obsah "přiznání" byl absurdní. Tak se počet Hitlerových portrétů v materiálu kauzy zvýšil z pěti na 1400.

V důsledku toho bylo 35 lidí odsouzeno k trestu smrti, dalších 20 bylo posláno do táborů v Karagandě a Mordovii. Vzpomínka na potlačované postižené byla zvěčněna v roce 2008 na památném hřbitově Levašovského. Existuje cenotaf zobrazující velké dlaně s drženými palce - gesto, které v jazyce neslyšících znamená žádost o pomoc.

SPORT

Nespoutaný milostný život dohnal gymnastku Evu Bosákovou do náruče StB. Donášela na Věru Čáslavskou

Medium 2026

Za komunistů žila v elektrorozvodně i zářila na olympiádě. Gymnastka Eva Bosáková byla nespoutaný živel. Strach z prozrazení románek s jejími četnými milenci ji ale dohnal ke spolupráci s StB. Kódové jméno? Agentka Doktor.

Eva Hlaváčková (rodným jménem Věchtová, po druhém manželovi Hlaváčková), rodačka z roku 1931, patřila k nejzářivějším postavám československé gymnastiky. Díky talentu a dřině se stala olympijskou vítězkou a trojnásobnou mistryní světa.

Proslula ladností i odvahou – jako první žena předvedla na mistrovství světa salto vzad v prostných (Moskva 1958) a získala za něj rekordní známku 9,9. V roce 1960 v Římě získala zlato na kladině a narušila tím do té doby absolutní nadvládu sovětských gymnastek.

Už od mládí se ale projevovala jako nespoutaný živel. Nebála se porušovat konvence a šokovat okolí. Krátce po návratu z Helsinské olympiády 1952 se dostala do problémů kvůli lásce: na internátě přespál její snoubenec (atlet Vladislav „Hasan“ Bosák) a závistivě kolegyně ji udaly.

V příliš prudérní atmosféře počátku 50. let následoval tvrdý trest – vyhazov z ubytovny a půlroční zákaz tréninku. Dvaadvacetiletá Eva se však nevzdala: přestěhovala se do provizorní komůrky v elektrické rozvodně na Strahovském stadionu a tajně trénovala dál. Její vzor nakonec slavil úspěch – zákaz byl zrušen a Bosáková se mohla vrátit na závodní plochu.

Nábor StB: „Bud' budeš spolupracovat, nebo všechno vyjde najevo“

Roku 1954, v pouhých 22 letech, se mladá gymnastka provdala za lékaře Vladislava Bosáka. Záhy se však ocitla v hledáčku Státní bezpečnosti. Bosáková vedla bouřlivý osobní život a tajná policie toho využila. Od roku 1954 byla evidována jako potenciální spolupracovnice StB s krycím jménem „Doktor“.

Při náboru na ni důstojníci použili typický nátlak: shromáždili kompromitující informace o jejích milostných aférách – měla intimní styky se svým trenérem Lubošem Ogounem, s hokejovým reprezentantem Vladimírem Zábrodským a dokonce navazovala známosti s cizinci během zájezdů do zahraničí. V jejím svazku zaznělo jasné ultimátum: „Bud' budeš spolupracovat, nebo všechno vyjde najevo.“

Eva, tehdy čtyřiaadvacetiletá, se obávala skandálu, nechtěla ohrozit své manželství ani slibně rozjetou kariéru – a tlaku podlehla. V červnu 1956 s ní StB oficiálně navázala spolupráci výměnou za slib, že kompromitující materiály zůstanou utajeny. Podle záznamu z archivu StB sama souhlasila s podmínkou, že informace o jejích avantýrách nebudou zveřejněny – tím si ji tajná policie zavázala.

Tak začala dvojí tvář Evy Bosákové. Na závodním pódiu zářila, ale v pozadí donášela StB na své okolí. Jejím úkolem bylo podávat hlášení zejména o sportovcích a umělcích na zahraničních cestách. StB od ní chtěla informace, které by usvědčovaly kolegy z „nekalých praktik“ – například kontakty s emigranty či pokusy o útěk na Západ.

Bosáková v letech 1956 až 1973 předala celkem 85 zpráv týkajících se sportovců a kulturních pracovníků, zejména zaměřených na jejich pobyty v cizině. Mezi těmi, na něž donášela, byli např. lukostřelec František Hadaš, hokejová legenda Vladimír Zábrodský, gymnastka Vlasta Janebová, stolní tenista Ladislav Štípek či mistryně sportu Věra Vančurová. Později se ukázalo, že předmětem jejího hlášení byla i mladičká gymnastka Věra Čáslavská, která Bosákovou zpočátku obdivovala jako svůj vzor.

První velkou prověrkou agentky „Doktor“ byla olympiáda v Melbourne 1956, kam Bosáková odcestovala s československou výpravou. Z pohledu StB ovšem neobstála – chovala se neukázněně, nespolečně podle představ. Ve vůbec první hodnotící zprávě na ni stojí: „DOKTOR byla nejneukázněnější a nejchamtivější člen čs. olympijské výpravy.“

Nedodržovala instrukce a nepředala ani jednu konkrétní informaci. Místo toho se věnovala hlavně vlastním zájmům – během návratu z Melbourne dokonce celá loď čekala, protože Eva byla k nalezení, zdržela se nákupy látek a suvenýrů. Její řídicí důstojník musel Bosákové výslovně zakázat další nákupy.

Interní zprávy ji líčí velmi kriticky: podle nich šlo o „ženu primitivní, neschopnou vyplňovat hlášení“, která navazuje styky s cizinci a emigranty hlavně ze zjištěných důvodů. Jeden záznam ji dokonce charakterizuje jako „ženu nadprůměrně sexuálně založenou, nemorální, která své styky s muži hodnotí podle toho, kolik od nich dostane darů“. Takto drsně ji hodnotili samotní příslušníci StB, kteří využívali jejích slabostí, ale zároveň jí pohrdali.

Rebelka v nemilosti

Navzdory neochotné spolupráci zůstávala Bosáková pro režim cenná jako sportovní hvězda. Nicméně její svéhlavost a nezávislost jí opakovaně přivodily problémy. Roku 1962 obdržela nabídku od mladé režisérky Věry Chytilové zahrát si samu sebe – vrcholovou gymnastku – ve filmu O něčem jiném. Eva zpočátku odmítla, chtěla se plně soustředit na přípravu na olympiádu v Tokiu 1964.

To však sportovní funkcionáři nechtěli respektovat. Při následném zájezdu gymnastek do Francie v roce 1962 Bosáková a pár kolegyně jednou v noci přetáhly stanovenou večerku a vzdálily se od výpravy. Funkcionáři ČSTV využili tuto záminku ke „zkrocení“ neposlušné šampionky – oznámili jí, že buď přistoupí na natáčení filmu, nebo bude vyloučena z reprezentace.

Eva nakonec pod nátlakem souhlasila s účastí ve filmu, ale přesto přišla tvrdá odvěta: musela oficiálně požádat o roční uvolnění z reprezentace a fakticky ukončit amatérskou závodní kariéru.

Film O něčem jiném (1963) s Bosákovou v hlavní roli slavil ve světě úspěchy, ale pro samotnou Evu znamenal hořký konec jejího vrcholového sportování. Když se po roce chtěla vrátit k tréninku na olympiádu, vedení tělovýchovného svazu ji ignorovalo a dalo najevo, že „amatérští sportovci přece filmy netočí“. Dokonce jí zakázali vstup do tělocvičny k reprezentačnímu družstvu. Bosáková se nevzdala bez boje – tajně cvičila a doufala v milost.

Marně. Když její prosby nikam nevedly, rozhodla se zveřejnit svůj příběh: poskytla rozhovor týdeníku Kulturní tvorba, v němž si postěžovala na jednání funkcionářů. Cenzura KSČ však článek zakázala a nevyšel. Reakce oficiálních míst byla paradoxní – místo návratu k závodění nabídli slavné gymnastce podřadné trenérské místo, což ona hrdě odmítla.

Místo toho odešla do světa showbyznysu: nejprve v Pražské lední revui trénovala krasobruslaře a sama vystupovala na kladině, poté v letech 1965–1966 vystupovala v USA v programu slavné skupiny Harlem Globetrotters. Československé úřady jí překvapivě vycestování povolily – zřejmě i proto, aby problémová „rebelka“ na čas zmizela z očí veřejnosti.

Trenérka s tajemstvím

Po návratu do vlasti na konci 60. let se Bosáková usadila v Praze. Její první manželství s Vladislavem Bosákem se rozpadlo (rozvod v roce 1967), a Eva se podruhé provdala. V roce 1972 si vzala vlivného sportovního funkcionáře

Miroslava Hlaváčka, místopředsedu ÚV ČSTV a poslance České národní rady.

Tímto sňatkem se provázala s komunistickou elitou – a v době nastupující normalizace jí to nepochybně poskytlo určité zázemí a ochranu. Nadále působila ve sportu, avšak už jen jako trenérka mládeže: koncem 70. let vedla tréninkové středisko gymnastické mládeže a pořádala populární kurzy ženské kondiční gymnastiky.

V tomto období se přízrak její někdejší spolupráce s StB znovu ozval – tentokrát v souvislosti s největší hvězdou československé gymnastiky, Věrou Čáslavskou. Po sovětské okupaci a nástupu „normalizace“ se režim snažil Čáslavskou zlomit za její projev vzdoru (mj. podpis manifestu Dva tisíce slov a demonstrativní odvrácení se od sovětské vlajky na OH 1968).

Věra byla postavena mimo veřejný život a ocitla se pod dohledem StB. Právě v té době – na začátku 70. let – byla Eva Bosáková znovu nasazena Státní bezpečností, tentokrát na svou bývalou svěřenkyni a kamarádku Čáslavskou. Jako někdo, komu Věra důvěřovala, měla Eva nenápadně zjišťovat informace a přesvědčovat ji ke „správnému“ chování.

Pod záminkou přátelských rad nabádala Čáslavskou, aby odvolala své dřívější postoje – slibovala, že pak bude mít klid, možnost trénovat mládež a cestovat. Čáslavská později vzpomínala, že za ní byli posíláni blízcí lidé, kteří ji přemlouvali k ústupkům – a naznačila, že jednou z nich byla právě Eva Bosáková, její první trenérka.

Bosáková se v té době podle archivů stala mnohem poslušnější agentkou než dříve. Na adresu své někdejší přítelkyně údajně udávala věci, které Věře „téměř zničily život“. StB si vedla o Čáslavské svazek s krycím názvem „Gymnastka“ a Bosáková do něj až do počátku 70. let přispívala zprávami. Nakonec však i tuto etapu její spolupráce ukončily osobní okolnosti. Po svatbě s Hlaváčkem v roce 1972 se Eva od StB odpoutala – jednak už Čáslavská byla vyřazena z veřejného života, jednak si to nový manžel nepřál. V jedné ze zpráv StB z roku 1973 se konstatuje: „Její manžel si nepřeje a přímo jí zakazuje takové styky s StB“, čímž byla spolupráce definitivně uzavřena.

Bosáková tak prošla normalizací zdánlivě bez úhony – žila v pohodlí zajištěném vlivem manžela, působila jako cvičitelka a veřejnost ji nadále vnímala jako váženou sportovní legendu. Nikdo z okolí tehdy netušil, jaké tajemství si s sebou nese.

Poslední roky

Miroslav Hlaváček zemřel v roce 1984 na rakovinu a Eva ovdověla. Ke konci 80. let se stáhla do soukromí. Po sametové revoluci 1989 Bosáková ožila novou energií a nápady. Ve svých 58 letech se nadchla pro podnikání – plánovala založit takzvaný Dům ženské krásy, moderní centrum pro cvičení, relaxaci a péči o ženy. V euforii porevolučních možností opět ukázala svou ctižádost a elán.

Dne 11. ledna 1991 odpoledne si dala schůzku se svým právníkem ve vyhlášené pražské vinárně U Fausta, aby probrali realizaci projektu. Ten den ještě nic nejedla, objednala si jen toasty a sklenku bílého vína. Uprostřed hovoru však náhle zmlkla a zhroutila se. Přivolaní lékaři už jí nedokázali pomoci.

Eva Bosáková zemřela ve věku 59 let přímo u stolu ve vinárně. Příčinou bylo prasknutí krční tepny v místě výdutě (aneuryzmatu) – vrožené, skryté vady, o níž neměla tušení. Pitva navíc ukázala, že v minulosti prodělala dva menší infarkty, aniž by o tom věděla. Její život tak skončil nečekaně a dříve, než stihla plně využít svobody nových poměrů – a dříve, než mohla být konfrontována s otázkami o své minulosti.

Až několik let po její smrti vyšly najevo archivní dokumenty, které odhalily spolupráci Evy Bosákové s StB. Když se po otevření svazků tajné policie objevilo její jméno, mnozí tomu zpočátku odmítali uvěřit. Pro sportovní veřejnost i její bývalé kolegy to byl šok – nikdo netušil, proč to dělala.

Bosáková za života o této kapitole nikdy nemluvila a tajemství si odnesla do hrobu. Rozpoutala se tedy dodatečná veřejná debata o motivech a morálním rozměru jejího činu. Historici a novináři začali zkoumat svazky a rekonstruovat celý příběh. Vyšlo najevo, že StB vedla o Bosákové obsáhlý spis „Doktor“ včetně jejích vlastnoručních zpráv.

V 90. letech byla její spolupráce zmíněna na tzv. Cibulkových seznamech agentů StB. Později se tématu věnovaly i populární články a dokumenty – například seriál rozhlasu Pohnuté osudy či vzpomínky pamětníků. Po úmrtí Věry Čáslavské v roce 2016 média připomněla roli, jakou Bosáková sehrála v její perzekuci, včetně dosud nepublikovaných detailů ze svazku StB. Tyto nové informace vrhly na Bosákovou stín, který komplikuje obraz jinak slavné olympioničky.

Dnes je tak odkaz Evy Bosákové rozporuplný. Na jedné straně zůstává v paměti jako fenomenální gymnastka, průkopnice moderní sportovní sestavy a ikona, která inspirovala generace (i samotnou Čáslavskou).

Na straně druhé vyšlo najevo, že ve stínu totality podlehla tlaku a stala se součástí represivního aparátu, který ubližoval nevinným lidem včetně jejích přátel. Její životní příběh tak nese tragický rozměr – vynikající sportovkyně byla polapena do osidel komunistické tajné policie, která zneužila její slabosti a strach.

Sport

MS hokejistů do 18 let

Hodně blízko postupu do finále MS hokejistů do 18 let byli čeští junioři, kteří v trenčínském semifinále vedli 3:1 nad Švédy, ale náskok neudrželi a nakonec padli gólem 42 vteřin před završením prodloužení. Dvanáctileté čekání na medaili tak může reprezentace ukončit sobotním zápasem od 15.00 h proti Lotyšsku. O zlato si pak večer zahrají domácí Slováci se Švédskem.

Stránský nejlepším střelcem

Český hokejový útočník Matěj Stránský z Davosu se podělil se sedmi brankami se Švédem Lucasem Wallmarkem z mistrovského Fribourgu o pozici nejlepšího střelce play-off švýcarské ligy.

Stolní tenisté na MS končí

Účast českého mužského týmu na MS družstev ve stolním tenisu skončila ve skupinové fázi turnaje. Češi podleli favorizovanému Španělsku 1:3 a po druhé porážce obsadili v tabulce nepostupové třetí místo.

THE MYTH OF SELF-DETERMINATION

Robert Hill - Quadrant Online,
April 22, 2026

Remote Aboriginal housing in the Northern Territory is not a story of social justice. It is a case study in political self-deception. The State pays for the land, pays for the houses, pays for the repairs, pays for the power, charges almost nothing in rent, and then gets sued when the system falls apart. The rhetoric is “self-determination” and “Aboriginal control.” The reality is a State-run dependency machine, dressed up as empowerment and now staring down a compensation bill that could reach \$500 million or more.

THE POLICY UTOPIA

The origins of this disaster lie in a decisive shift in Australian policy. For all its flaws, the assimilation project of the mid-twentieth century at least had an economic core. It saw Aboriginal people as potential members of the wage-earning population, to be drawn into mainstream towns, schools, and jobs. The problem was that the Northern Territory never had enough jobs, enough industry, or enough towns to support that project. Integration required an economy, and the Territory did not have one.

That failure was compounded by the absence of any coherent national framework. Aboriginal affairs remained, in practice, a state and territory responsibility, and no jurisdiction was willing to absorb population movement or import the social and economic burden of another.

By the 1970s, that failure was not treated as a failure. It was re-branded as a virtue. Under Gough Whitlam, the language shifted to “self-determination,” land rights, and residence on traditional country. What had been an economic impossibility became a moral ideal. The policy no longer asked how Aboriginal people would earn a living; it asked how they would stay where they were. The economics did not change. The only thing that changed was the spin: long-term dependence on the State was now called “empowerment,” and the abandonment of economic integration was called “respect.”

The result was the spread of homelands and outstations: small, isolated communities perched on or near traditional country but far from any functioning labour market. In many cases, even where centralisation occurred, populations were relocated into settlements that were themselves removed from traditional lands, further weakening any coherent link between policy objectives and lived reality.

In those places there is no private-sector employment, no independent economy, and no realistic path to self-support. Subsistence depends on the State. The Hasluck model prior to the Seventies at least pretended to an economic proposition; the Whitlam model abandoned the economic question altogether and buried it under symbolism. The government handed communities the right to stay put, but not the means to thrive. That combination lives on in the remote housing system.

THE INTERVENTION AND THE LAND-LEASE FANTASY

The 2007 Intervention, for all its stated objectives, cleared the way for the Commonwealth to take direct control of land in

Aboriginal townships. It suspended the Land Rights Act, imposed compulsory five-year leases, and paid compensation to traditional owners on “just terms” through a statutory framework rather than a real market. The State then replaced those short-term leases with long-term township leases, often 40 years, negotiated through Land Councils. In effect, the State paid traditional owners to lease land to the State and then used that same land to house the communities it had just leased the land from.

This was not a subtle technical move; it was a political transformation. The State ceased to be merely a funder and provider of housing within a complex Aboriginal land tenure system and became the landlord. It formalised tenancy relationships, imposed income-based rents well below market, and assumed the same legal obligations as any private lessor. The model was intended to create responsibility among occupants. In practice, that expectation has often not been realised.

But unknown or unaware or ill-considered lurking the background is the Residential Tenancies Act 1999 (NT), a landlord must provide premises in a reasonable state of repair and keep them in a habitable condition. The State does not get a remote-area exemption and none for the fact that rent is income-based and sits well below both the cost of provision and any notional market equivalent. The law is the same whether the house is in Darwin or in a community hours away from the nearest town.

The State’s sentimental romanticism now met the cold logic of landlord law. The Government thought it was building “Aboriginal-controlled” housing, but it had actually built a system in which the Territory, as de facto landlord, would be exposed to the full operation of tenancy obligations. The State could not square this circle: it wanted to call these settlements “Aboriginal-controlled” while still being the one that built the houses, paid the bills, and controlled the land. The result was a structural contradiction that only the courts could resolve.

THE ECONOMICS OF A SELF-DEFEATING SYSTEM

The numbers are not mere background; they are the core of the indictment. In remote areas, across roughly 60 to 70 communities and 500 to 600 outstations or homelands, the cost structure is overwhelming. Building a single dwelling can cost between \$500,000 and \$800,000. When that cost is properly treated, amortised over its useful life and combined with a realistic cost of capital, on the assumption that the asset has no residual value at the end, the annual capital burden alone rises to approximately \$70,000 per dwelling per year.

To that must be added maintenance of \$20,000 to \$30,000 per dwelling per year, and diesel-generated power costing a further \$5,000 to \$10,000 per dwelling per year. The State’s total outlay therefore sits comfortably in the range of \$90,000 to \$110,000 per dwelling per year.

Against this, rent is income-based and typically calculated as a fixed proportion of household income. In remote communities, where incomes are often heavily reliant on Centrelink payments, that proportion, generally in the range of 20 to 25 per cent, produces rents that commonly fall between approximately \$8,000 and \$15,000 per dwelling per year, depending on household composition and income. Even at the upper end

of that range, rent recovers only a small fraction of the State’s annual outlay.

The shortfall is not incidental; it is structural. Even under conditions of perfect compliance, every tenant paying in full, every property maintained without damage, the State would still be absorbing losses of tens of thousands of dollars per dwelling per year. This is not a housing system. It is a permanent fiscal liability.

Those figures become catastrophic once you realise how many dwellings are involved. The Northern Territory maintains somewhere in the region of 4,000–5,000 remote public housing units, many of them built at the upper end of the \$500,000–\$800,000 range.

At an average annual cost of roughly \$100,000 per dwelling, the State’s total outlay on that housing estate runs to something like \$400–500 million per year, with only a fraction recovered in rent. This figure does not include the cost of insuring the stock, nor the far larger bill for the supporting infrastructure, roads, powerlines, diesel-fired power stations, water supply, clinics, schools, and policing that must be built and maintained around communities that generate no real economic return. The Territory is not managing a few scattered houses; it is running a de-facto municipal-scale housing system in an environment where there is no real private market, no rental-value floor, and no realistic prospect of capital recovery. The State is not just subsidising remote housing; it is financing a structural deficit and a permanent capital-burning machine that grows with every new house.

The State’s error is not that it subsidised housing; it is that it did so without any exit strategy, without any mechanism to reduce dependency, and without any attempt to match the housing model to economic reality. The houses are not investments in human capital; they are monuments to political sentiment. The State pretends that the system is about “Aboriginal-controlled” outcomes. The only thing that is truly controlled is the flow of public money into a bottomless pit.

THE SANTA TERESA DOCTRINE ...

PLEASE READ ON

<https://quadrant.org.au/.../the-myth-of-self-determination/>

In Adelaide

“She didn’t even have a call buzzer... there was nothing. Basically, in a hallway corridor like a piece of rubbish.”

7NEWS can reveal an Adelaide family’s grief after a great-grandmother unexpectedly died in a Royal Adelaide Hospital corridor.

They are demanding answers after 64-year-old Helen Sargent was moved to a ward and left for hours in a bed outside the kitchen before staff found her unresponsive.

Booed Aboriginal ceremony at Anzac day?!

Many Australian booed because this “Ceremony” was created 50 years ago by Ernie Dingo and stolen by communist just to insult Australians.